

Yönetim Kurulu kararıyla aynı tarihe sahip olan ve Batman Vergi Dairesi Müdürlüğüne kayıtlı Merkez Batman görülen Egikar Pet. İnş. Nak. Taah. İth. İhr. San ve Tic. Ltd. Şti.'ne ait anılan faturadaki birim fiyatın araç başına 2.000.00 TL olarak düzenlenmesinin metrik ton başına 31 TL taşımacılık ücreti üzerinden üretilen TB/214/2021 numaralı Yönetim Kurulu kararına ve E.S.(K-I)1268-2021 sayılı Bakanlar Kurulu kararına ters düştüğü, bunun üzerine Kurum yetkililerine faturalanan taşıma ücretinin kararlardaki ücretle uyuşmamasının ve diğer ayrıntıların sorulması neticesinde Kurum Genel Müdür yetkisiyle ilk etapta acil olarak 3 tankerin anılan şirketten çağırıldığını, günlük 2.000.00 TL olarak anlaştıklarını ancak daha sonra daha uygun fiyata Vedha Enterprises Ltd.'den hizmetin sağlanabileceği durumu ortaya çıkınca anılan diğer şirketten hizmet alımının devam ettirilmediği belirtmişler ve Kurum Genel Müdürü Sayın Gürcan Erdoğan; "Ağustos 2021 döneminde oluşan fuel oil sıkıntısının aşılması için Kalecik Elektrik Santrali'dan akaryakıt temin edilmesi ve kara yolu ile taşınması kararı alınmıştır. Fuel oil'in ısıtmalı tankerle taşınması gerektiği ve konunun aciliyeti açısından ilk etapta müdür yetkisi ile Egikar Pet. İnş. Nak. Taah. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.'den 3 tanker çağırılmıştır." şeklindeki 12.01.2022 tarihli KTE.0.00-007/99-22/E.14 sayılı yazısını tarafımıza göndermiştir. Anılan yazı ekinde ilgili şirkete yapılan ödemeyi gösteren harcama belgesine yönelik evraklar ve whatsapp mesajı yer aldığı görülmüştür. Whatsapp mesajı; "Bir araç iki servis yaparsa 2900 TL üç servis yaparsa 3500 TL motorin bana ait ve motorin size ait olursa üç servis 2500 TL kadeve hariç günlük yevmiye" şeklindeki yazışmayı içermektedir. Whatsapp mesajı her ne kadar resmi bir belge olmasa da ve yazışmanın kimler arasında yapıldığı net anlaşılmasa bile Kurumun akaryakıtın taşıma hizmetinin Genel Müdür yetkisi dahilinde yapılabileceği niyetiyle bir girişimde bulunulduğu algılansa dahi faturalanan 2,000.00 TL günlük taşıma ücreti ile de uyuşmadığı görülmüştür. Ayrıca, konu akaryakıt temininin 27 USD navlun/mton+445.44 USD platts/mton değeri üzerinden alınan akaryakıt bedeline ilişkin toplam 314,852.91 USD olmak üzere 14.09.2021 tarihli Aksa Enerji Üretim A.Ş.'e ait "1894" numaralı faturanın düzenlendiği ve "104895" numaralı harcama belgesiyle 05.10.2021 tarihinde ödemenin gerçekleştirildiği görülmüştür.

Bu bağlamda, konu akaryakıt temin ve taşınmasının 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın "Doğrudan Alım" yan başlıklı 24. maddesine aykırı olarak gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Ayrıca ilgili alıma ilişkin satın alınması kararlaştırılan akaryakıt tahliye pompasına yönelik düzenlenen herhangi bir fatura ve ödeme belgesine rastlanılmaması üzerine, pompanın alınıp alınmadığı hususunda Genel Müdür Yardımcısı (Santraller) Sayın Yaşar Davrandı'dan sözlü elde ettiğimiz bilgiye göre bahse konu pompa alımının gerçekleşmediği konu akaryakıtın Santralin kendi imkanlarıyla tahliye edilmesinin sağlandığı buna rağmen ihtiyaç olmayan pompa alımı için Bakanlar Kurulu 01.09.2021 tarihinde E.S.(K-I)1269-2021 sayılı kararı üretmiştir. AKSA Enerji Üretim A.Ş.'den alınan akaryakıtın Teknik Şartnamelerde belirlenen ve Teknecik'te kullanılan akaryakıt spesifikasyonlarına uygun olup olmadığı hususunda kontrol mekanizmasının çalıştırıldığı yönünde bilgiye ve/veya belgeye denetim sürecinde rastlanılmamıştır.

TB/214/2021 numaralı Yönetim Kurulu kararı ve E.S.(K-I)1266-2021 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Aksa Enerji Üretim A.Ş.'den alınması kararlaştırılan 5,000 ±%5 mton akaryakıt miktarından, 666.44 mton akaryakıtın alındığı anlaşılmaktadır.

3.11 Kara Tankerleri ve Gemi ile Spesifikasyonlara Uygun Olmayan Akaryakıt Temini
Yönetim Kurulunun 3,000 ±%5 metrik ton acil akaryakıt satın alınması ve römorkör ile taşınmasına ilişkin 12.08.2021 tarih ve TB/216/2021 numaralı kararı üretmesinden iki gün

sonrasında aşağıdaki Tablo-15’de derlenen akaryakıt alımlarının gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Tablo-15: Kara Tankerleri ile Temin Edilen Akaryakıt İlişkin Bilgiler

B/L (Bill of Lading)						R.L. Egemen & Co. Ltd Numune Alımı Mühür No	SGS Supervise Gözetme Etüd Kontrol Servisleri AŞ Numune Analiz Raporları			
Tarih	Yükleme Limanı	Boşaltma Limanı	İhracatçı	Gemi Adı	Miktarı (mton)	(Kıbtek)	(R.L. Egemen)	Tarih/No	Test/Limit*	Sonuç
13.08.21	Mersin Limanı	Kıb-Tek KKTC	Transpet Petrolcülük ve Enerji A.Ş.	VIA Famagusta	1.026.58	15174- SGS 15175- SGS 15176 59193 59641 59646	47756	21.08.21 0505/21	Su (v%) 0.5 max	0.60
									Kalsiyum (mg/kg) 30 max	37
									Çinko (mg/kg) 15 max	19
									Toplam tortu potansiyeli (w%) 0.1 max	0.23
15.08.21	Mersin Limanı	Kıb-Tek KKTC	Transpet Petrolcülük ve Enerji A.Ş.	Deep Karpaz 63/2021	1.003.50				Net kalorifik değer (MJ/kg) 40.46 min	40.38
									Stabilite no 1max	no:3
									Uyumluluk no 1 max	no:4
Toplam					2030.08					
*:Analiz raporlarında test sütununda görülen: Water by distillation: su. Calcium: Kalsiyum. Zinc: Çinko. Total sediment (existent):Toplam tortu potansiyeli. Calorific value (net): Net kalorifik değer. Stability:Stabilite. Compability: Uyumluluk şeklinde Türkçe çevrilmiştir.										

Bu alımlara ilişkin Bakanlar Kurulu’nun 01.09.2021 tarih ve E.S.(K-I)1267-2021 sayılı kararı kara tankerleriyle taşınan toplamda 2,030.08 metrik ton akaryakıt teminin gerçekleştirilmesinden sonra; “... Yönetim Kurulunun 12.08.2021 tarih ve TB/216/2021 sayılı kararı doğrultusunda, akaryakıtın yetersiz kalmaması için ilave olarak 3,000 ±%5 metrik tona kadar akaryakıtın (Fuel oil’in) römorkör ile taşınması ve temin edilecek akaryakıtın 1.0 PCT FOB Med (Italy), **ihalelerde teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olarak**, TPIC firmasından temin edilmesine ve bu alımdan oluşacak olan Platts+ 30 USD/Metrik ton navlun bedelinin Kıb-Tek tarafından ödenmesine karar verdi” şeklinde aldığı tespit edilmiştir.

Gümrük ve Rüsumat Dairesi Girne Şube Amirliği’nden temin edilen gümrük dosyalarında; VIA Famagusta Gemisiyle akaryakıt taşıyan 40 adet kara tankerinin 14.08.2021 tarihinde Girne Limanına geldiği, Deep Karpaz Gemisiyle akaryakıt taşıyan 40 adet kara tankerinin ise 15.08.2021 tarihinde Gazimağusa Limanına gelerek “0250890” numaralı “Bond-Teminat Altında Sevkedilen Mal Gönderme Belgesi” olan C.15 formu ile teminatsız ve nezaretsiz olarak Girne Şube Amirliği’ne sevk edildiği görülmüştür.

Yukarıdaki Tablo-16’da görülebileceği üzere, Mersin Limanından yüklenecek Transpet Petrolcülük ve Enerji A.Ş tarafından ihraç edilen 80 kara tankeriyle toplamda 2,030.08 metrik ton akaryakıt karşılık; 1,000 metrik ton akaryakıtın 14.08.2021 tarihli ‘037’ numaralı ve 1,000 metrik ton akaryakıtın da 15.08.2021 tarihli ‘038’ numaralı TPIC A.Ş.’e ait proforma faturaların düzenlenerek Gümrük ve Rüsumat Dairesine sunulduğu görülmüştür. Bu proforma faturalar üzerinde “Ekte verilen Fuel oil analiz raporuna göre yakıt kalitesi yerel mevzuata uygun olduğu görülmektedir. Her bir tanker için sevk irsaliyesi Gümrük’e teslim edilecektir” şeklinde not düşülerek Akaryakıt Birimi sorumlusu Sayın Mehmet Coşkun tarafından 23.08.2021 tarihinde imza konulmak suretiyle “İthalatı ve İhracatı (Düzenleme ve Denetim) Tüzüğü’nün Dördüncü

Cetvelinin “Ön İzne Tabi Mallar” kısmındaki İ(2) bendine istinaden ön izinlerin verildiği görülmüştür.

Gümrük ve Rüsumat Dairesinden temin edilen evraklardan ITS Caleb Brett Deniz Survey A.Ş. İskenderun Laboratuvarının 10.08.2021 tarihli analiz raporunda Rubis Terminali’nden 07.08.2021 tarihinde müşteri olarak görülen RHOMAX International AG adına “12672515, 12672512” mühür numaralı alınan numunelerin analiz sonuçları görüldüğünden, Teknecik Elektrik Santraline Mersin Limanından kara tankerleriyle gelen akaryakıtın Rubis Terminaliyle ve anılan müşteriyle alakalı olmaması sebebiyle temin edilen akaryakıtta ait analiz sonucu olup olmadığı anlaşılamamıştır. Buna ilaveten, söz konusu analiz raporunda kullanılan metot ve sonuçların yer aldığı, ancak minimum ve maksimum limit aralığına ise yer verilmediği görülmekle birlikte Kurumun teknik şartnamelerinde belirtilen spesifikasyon ve/veya parametrelerin bazı değerlerinde limit aşımı olduğu da görülmüştür. Ancak, Akaryakıt Birimi Sorumlusu Sayın Mehmet Coşkun tarafından söz konusu analiz rapordaki yukarıda değinilen hususlara bakılmayarak sadece %1 kükürt oranına bakılarak 23.08.2021 tarihinde ön izinlerin Elektrik Santrallerine ithal edilecek akaryakıt için verildiği tespit edilmiştir.

Kara tankerleriyle 14-15.08.2021 tarihlerinde Teknecik Elektrik Santraline gelen ve aynı tarihlerde Santrale boşaltılan toplamda 2,030.08 metrik ton akaryakıtın ithal izninin, Akaryakıt Birimi Sorumlusu tarafından 23.08.2021 tarihinde verilmesi sebebiyle ülkeye girişinden sonra geç olarak verildiği tespit edilmiştir. Söz konusu ön izinlerin geç verilmesi hususu sorgulandığında Akaryakıt Birimi Sorumlusu Sayın Mehmet Coşkun sevk irsaliyelerinin temin edilmesini beklediğinden ön izinleri geç verdiğini tarafımıza ifade etmiştir.

18/2012 sayılı Çevre Yasası’nın “Hava Kirliliğinin Önlenmesi ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar” yan başlıklı 28(6)(B) ve 28(7) maddelerine istinaden Çevre Koruma Dairesinin olumlu görüşü olmadan akaryakıt ürününün ithal edilemeyeceği, depolanıp, muhafaza edilip kullanılamayacağı hükme bağlanmış olmasına rağmen temin edilen Gümrük dosyalarında Çevre Koruma Dairesinden alınmış ithal iznine rastlanmamıştır.

Diğer taraftan, kara tankerleriyle 14-15.08.2021 tarihlerinde gelen akaryakıttan 14.08.2021 tarihinde gelen ve rastgele seçilen “73AAB095, 01DFL93, 73SH783, 01DFL69, 31RB521, 33DIA35, 7356653, 33CUZ19” plakalı kara tankerlerinden yukarıdaki Tablo-16’da yer verilen mühür numaralı numunelerin R.L. Egemen & Co. Ltd. tarafından Kıb-Tek ve kendisi adına alındığı düzenlenen numune alım raporlarından görülmüştür. Ayrıca, düzenlenen numune alım raporlarında Ekonomi ve Enerji Bakanlığı Akaryakıt Birimi adına alınması gereken mühür numaralarına yer verilmemesi sebebiyle Akaryakıt Birimi adına numune alınmadığı tespit edilmiştir.

Alınan numunelerden “15174-15175” mühür numaralı numunelerin SGS Supervise Gözetleme Etüd Kontrol Servisleri A.Ş. firması tarafından yapılan analiz sonuçlarını gösteren 21.08.2021 tarihli “0505/21” numaralı rapora göre; su oranının 0.60, kalsiyum değerinin 37, çinko değerinin 19, toplam tortu potansiyeli oranının 0.23, net kalorifik değerinin 40.38, stabilite no:3 ve uyumluluğu no:4 olarak tespit edildiği ortaya konulmuştur.

Yönetim Kurulunun 12.08.2021 tarih ve TB/216/2021 numaralı kararında; ihalelerde teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olarak TPIC firmasından akaryakıtın temin edilmesine yer verildiği, ancak 21.08.2021 tarihli analiz raporunda kara tankerleriyle taşınan akaryakıtın teknik şartnamelerde belirtilen limit değerlerinin genelde

üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, Yönetim Kurulunun anılan kararında konu akaryakıt temininin hangi hukuki zemine dayanılarak yapılacağı hususuna ise yer vermeyerek karara bağlanmadığı ve bu yönde herhangi bir akit ve/veya protokol yapılmadığı cihetle alınan akaryakıtın kararda belirtilen teknik şartnamelerde belirlenen parametrelerin limit değerlerine uygun olmaması durumunun hâsıl olması sebebiyle Kurumun uğrayabileceği zarar ziyanın karşılanması yönünde zemin oluşturulmadığı da tespit edilmiştir.

Teknecik Elektrik Santralına kara tankerleriyle 14.08.2021 ve 15.08.2021 tarihlerinde akaryakıt temin edilmesinden on beş gün sonra Bakanlar Kurulu; "...ihalelerde teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olarak, TPIC firmasından akaryakıtın temin edilmesi ..." yönünde 01.09.2021 tarih ve E.S.(K-I)1267-2021 sayılı kararını geç olarak üretmiş, ancak 21.08.2021 tarihli analiz raporuna göre limit değerlerine uygun olmaması durumunun hâsıl olduğu ortadayken, bu durumu kapsayacak hukuki zeminin ise karara bağlanmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 14(1) maddesine istinaden Bakanlar Kuruluna KKTC'de kurulmuş olmayan iktisadi işletmelerin ihalelere katılımı hususunda yetki verildiği, bu yetki dışında herhangi bir yetkinin anılan Yasayla Bakanlar Kuruluna verilmemesine rağmen anılan kararı ürettiği tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, E.S.(K-1)1267-2021 sayılı Bakanlar Kurulu ve TB/216/2021 numaralı Elektrik Kurumu Yönetim Kurulu kararlarında "...ihalelerde teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olarak..." akaryakıtın temin edilmesi hüküm altına alınmasına rağmen teknik şartnamelerde belirlenen limit değerlerine uygun olmayan 2,030,08 metrik ton akaryakıtın anılan kararlara aykırı olarak temin edildiği saptanmıştır.

Bu arada, kara tankerlerinin Teknecik Elektrik Santraline gelmesinden sonra, Bakanlar Kurulu tarafından 36,000 ±%5 metrik ton akaryakıtın taşınması işleminin TPIC firması yerine Gizde İletişim Ltd ile temininin sağlanması yönünde 16.08.2021 tarih ve E.S.(K-I)1104-2021 sayılı karar üretilmiştir. Bu kararın akabinde Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu ile Gizde İletişim Ltd. arasında 17.08.2021 tarihli "Akaryakıt Taşıma Sözleşmesi" imzalanmıştır. Akdedilen sözleşmenin 2. maddesi; "Müteahhit anlaşmalı olduğu Agvanis isimli akaryakıt tankerini 16.08.2021 Cuma günü Türkiye Dörtyol dolun tesislerinde yüklemeye tabi tutacak ve ilk parti sevkiyatını 18.08.2021 tarihinde Teknecik Elektrik Santralı'na ulaştırarak tahliyesini yapacaktır. İlk sevkiyattan hemen sonra ikinci sevkiyat yapılacaktır." şeklinde düzenlenmiştir. Bu bağlamda, aşağıdaki Tablo-16'da derlenen ağustos ayına ait akaryakıt alımlarının gerçekleştirildiği görülmüştür.

Tablo-16: Gemi ile Temin Edilen Akaryakıt İlişkin Bilgiler

B/L (Bill of Lading)				R.L. Egemen & Co. Ltd Numune Alımı Mühür No			SGS Supervise Gözetme Etüd Kontrol Servisleri AŞ Numune Analiz Raporları			
Tarih	Yükleme Limanı	İhracatçı	Gemi Adı	Miktar (mton)	(Kıbbek)	(Akaryakıt Birimi)	(R.L. Egemen)	Tarih/No	Test/Limit*	Sonuç
17.08.21	Dörtöyl	Transpet Petrolcülük ve Enerji A.Ş.	MT AGVANIS	12,298.880	15171	7231	7912	21.08.21 0504/21	Su (v%) 0.5 max	0.70
					15172	7232			Kalsiyum (mg/kg) 30 max	36
					15173	7233			Çinko (mg/kg) 15 max	19
					59705	7234			Toplam tortu potansiyeli (w%) 0.1 max	0.23
					59721	7235			Net kalorifik değer (MJ/kg) 40.46 min	40.34
					59689	7236			Stabilite no 1max	no:3
21.08.21	Dörtöyl	Transpet Petrolcülük ve Enerji A.Ş.	MT AGVANIS	12,299.511	7228	7221	7227	29.08.21 0529/21	Su (v%) 0.5 max	0.90
					7229	7222			Kalsiyum (mg/kg) 30 max	40
					7230	7223			Çinko (mg/kg) 15 max	20
					15177	7224			Toplam tortu potansiyeli (w%) 0.1 max	0.22
					15178	7225			Net kalorifik değer (MJ/kg) 40.46 min	40.26
					15179	7226			Stabilite no 1max	no:3
Toplam				24,598,391						
*:Analiz raporlarında test sütununda görülen: Water by distillation: su. Calcium: Kalsiyum. Zinc: Çinko. Total sediment (existent):Toplam tortu potansiyeli. Calorific value (net): Net kalorifik değer. Stability:Stabilite. Compability: Uyumluluk şeklinde Türkçeye çevrilmiştir.										

Yukarıda Tablo-16’da görülebileceği üzere, Dörtöyl Limanından Agvanis Gemisiyle, Transpet Petrolcülük ve Enerji A.Ş tarafından ihraç edilen toplamda 24,598.391 metrik ton akaryakıt karşılık; 12,298.880 metrik ton akaryakıtın 17.08.2021 tarihli ‘T-06’ numaralı ve 12,299.511 metrik ton akaryakıtın da 23.08.2021 tarihli ‘T-07’ numaralı TPIC A.Ş.’e ait proforma faturaların düzenlendiği görülmüştür. Bu proforma faturalar üzerinde; “Ekte verilen Fuel oil analiz raporuna göre yakıt kalitesi yerel mevzuata uygun olduğu görülmektedir” şeklinde not düşülerek Akaryakıt Birimi sorumlusu Sayın Mehmet Coşkun tarafından 18.08.2021 ve 23.08.2021 tarihlerinde imza konulmak suretiyle “İthalatı ve İhracatı (Düzenleme ve Denetim) Tüzüğü’nün Dördüncü Cetvelin “Ön İzne Tabi Mallar” kısmındaki İ(2) bendine istinaden ön izinlerin verildiği görülmüştür. Ekte verilen analiz raporunun kara tankerleri için sunulan ITS Caleb Brett Deniz Survey A.Ş. İskenderun Laboratuvarı’na ait 10.08.2021 tarihli raporun olduğu bu nedenle, söz konusu Agvanis gemisiyle gelen akaryakıtın Rubis Terminaliyle ve anılan müşteriyle alakalı olmaması sebebiyle temin edilen akaryakıtta ait analiz sonucu olup olmadığı, bu raporun analiz sonuçlarındaki bazı değerlerin Kurumun teknik şartnamelerinde belirlenen spesifikasyon ve/veya parametrelerinde limit aşımı olduğu da görülmüştür. Ancak, Akaryakıt Birimi Sorumlusu Sayın Mehmet Coşkun tarafından söz konusu analiz rapordaki yukarıda değinilen hususlara bakılmayarak sadece %1 kükürt oranına bakılarak 23.08.2021 tarihinde ön izinlerin Elektrik Santrallerine ithal edilecek akaryakıt için verildiği tespit edilmiştir.

Ayrıca, R.L. Egemen & Co. Ltd. tarafından 18.08.2021 ve 23.08.2021 tarihlerinde yukarıdaki Tablo-17'de yer verilen mühür numaralı numunelerin Kıb-Tek, KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanlığı Akaryakıt Birimi ve kendisi adına alındığı görülmüştür. Alınan numunelerden;

- 18.08.2021 tarihli "15171-15172" mühür numaralı numunelerin SGS Supervise Gözetleme Etüd Kontrol Servisleri A.Ş. firması tarafından analizlerin yapıldığı ve bu analiz sonuçlarını gösteren 21.08.2021 tarihli "0504/21" numaralı rapora göre; su oranının 0.70, kalsiyum değerinin 36, çinko değerinin 19, toplam tortu potansiyeli oranının 0.23, net kalorifik değerinin 40.34, stabilitenin no:3 ve uyumluluğun no:4 olarak tespit edildiği,
- 23.08.2021 tarihli "7228-7229" mühür numaralı numunelerin SGS Supervise Gözetleme Etüd Kontrol Servisleri A.Ş. firması tarafından analiz yapıldığı ve bu analizin sonuçlarını gösteren 29.08.2021 tarihli "0529/21" numaralı rapora göre; su oranının 0.90, kalsiyum değerinin 40, çinko değerinin 20, toplam tortu potansiyel oranının 0.22, net kalorifik değerinin 40.26, stabilitenin no:3 ve uyumluluğun no:4 olarak tespit edildiği

ortaya konulmuştur. Dolayısıyla Kurum teknik şartnamelerinde belirlenen limit değerlerinin genel anlamda üzerinde olan akaryakıtın temin edildiği tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, 36,000±%5 metrik ton akaryakıtın temin ve taşınmasına yönelik üretilen E.S.(K-1)1009-2021 ve E.S.(K-1)1104-2021 sayılı Bakanlar Kurulu kararlarında "...ihalelerde teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olarak..." akaryakıtın temin edilmesi hüküm altına alınmasına rağmen teknik şartnamelerde belirlenen limit değerlerine uygun olmayan 24,598,391 metrik ton akaryakıtın anılan kararlara aykırı olarak TPIC'den temin edildiği saptanmıştır. Diğer taraftan 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 14(1) maddesine istinaden Bakanlar Kuruluna KKTC'de kurulmuş olmayan iktisadi işletmelerin ihalelere katılımı hususunda yetki verildiği, bu yetki dışında herhangi bir yetkinin anılan Yasayla Bakanlar Kuruluna verilmemesine rağmen anılan kararları ürettiği tespit edilmiştir.

17.08.2021 tarihli Akaryakıt Taşıma Sözleşmesinin 1. maddesinde 02.08.2021 tarih ve E.S.(K-1) 1009-2021 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 36,000±%5 metrik ton akaryakıtın temin edilmesinin onaylandığı ve hüküm altına alındığı, akabinde 16.08.2021 tarih ve E.S.(K-1)1104-2021 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile TPIC firması tarafından uygun nakliye gemisi bulunmadığından kararda anılan akaryakıtın taşıma işleminin 25.90 USD'ye Gizde İletişim Ltd. tarafından yapılması, 36,000±%5 metrik ton yerine 30,000±%5 metrik ton taşınması halinde 27.40 USD taşıma bedeli birim fiyatının ödenmesine karar verildiği ve bu yönde 1 ve 3. maddelerinde yer aldığı görülmüştür. Ayrıca, anılan sözleşmenin "Taşıma Bedelini Ödeme Şekli ve Şartları" başlıklı 13. maddesi; "Bill of Lading (B/L) üzerinden taşınması yapılan akaryakıtın sözleşmenin 1. maddesinde belirtilen birim fiyat üzerinden sevkiyatının tamamlanmasına müteakip aynı gün veya bir sonraki gün Müteahhit'e ödeme yapılır..." ve 3. maddesi; "ilk iki sevkiyatta yapılacak ödeme avans ödeme olup, avans ödemede 25.90 USD/mton birim fiyat olacaktır. Taşınacak akaryakıtın son seferinde nihai faturalandırma yapılacaktır..." şeklinde hükme bağlanmıştır.

Bu bağlamda, Gizde İletişim Ltd'ye 12,298.88 metrik ton akaryakıt taşımacılığı için 25.90 USD/mton birim fiyat üzerinden 20.08.2021 tarih ve 1480 numaralı faturaya karşılık 20.08.2021 tarihli "104256" numaralı harcama belgesi düzenlenerek "150-02-02 enerji için yakıt alımı" ödenek kaleminden 318,540.99 USD avans ödemesi yapıldığı görülmüştür.

Bahse konu Agvanis gemisiyle gelen akaryakıtın temini hususunda toplamda 10,814,805.38 USD ödemenin TPIC A.Ş.'ye "150-02-02 enerji için yakıt alımı" ödenek kaleminden yapıldığı

görülmüş ve bu ödemelere ilişkin bilgiler aşağıdaki Tablo-17’de derlenmiştir. Düzenlenen faturalardan görüldüğü üzere TPIC A.Ş.’nin platts+prim (22.50 USD) olarak faturalarının düzenlendiği, ancak taşımanın Gizde İletişim Ltd. tarafından yapılması sebebiyle Kurumun taşıma bedeli hariç, platts değerine karşılık ödemelerin gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Tablo-17: Gemi ile Temin Edilen Akaryakıt İlişkin Stok ve Ödeme Bilgileri

B/L Tarihi	Fatura No/Tarihi**	Fatura Miktarı (USD)	Stoğa Giriş Tarihi	Harcama Belge No. Ödeme Tarihi	Ödenen Miktar (mton)	Stoğa Giren Miktar (mton)	Platts (USD)	Ödeme Miktarı (USD)
17.08.21	T-06/17.08.21	5,675,933.12	19.08.21	104238/19.08.21 104476/09.09.21	12,298.880	12,329.930	439	4,859,287.48 541,273.16
21.08.21	T-07/23.08.21	5,454,833.13	25.08.21	104266/24.08.21 104267/24.08.21 104268/24.08.21 104477/09.09.21	12,299.511	12,301.207	421 421 421	2,640,000.00 890,000.00 1,130,284.71 753,960.03
Toplam		11,130,766.25			24,598.391	24,631.137		10,814,805.38

Bakanlar Kurulu’nun 02.08.2021 tarihli E.S.(K-I)1009-2021 sayılı kararında; ihalelerde teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olarak TPIC firmasından akaryakıtın temin edilmesine yer verildiği, ancak bu yönde herhangi bir akit ve/veya protokol yapılmadığı cihetle alınan akaryakıtın kararda belirtilen teknik şartnamelerde belirlenen parametrelerin limit değerlerine uygun olmaması durumunun hâsıl olması sebebiyle Kurumun uğrayabileceği zarar ziyanın karşılanması yönünde hukuki zemin oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

Bunun üzerine, kara tankerleri ve Agvanis gemisiyle gerçekleştirilen teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olmayan akaryakıt alımlarına yönelik protokol, sözleşme ve/veya akit yapılmadan TPIC A.Ş.’den temin edilmesi, ödenmesi ve bu alımların cezai işlem ve/veya yaptırımının hukuki zemini hususlarında Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Turan Büyükyılmaz’dan 30.09.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1139 sayılı yazıyla bilgi ve belge talep edilmiştir. Bu bağlamda, Sayın Turan Büyükyılmaz 14.10.2021 tarihli YK1/13/2021 sayılı tarafımıza sunduğu cevap yazısında; Bakanlar Kurulunun E.S.(K-I)1009-2021 sayılı kararına atfen temin edilen akaryakıtın kükürt miktarının istendiği oranda (%1) olmasına rağmen talep edilen diğer özelliklerde yakıt temininin zorlaştığının iletildiği, akaryakıtın yetersiz kalmaması için 12.08.2021 tarihinde Yönetim Kuruluna ilave tedbirler alınmak üzere çağrı yapıldığı, akabinde tüm Yönetim Kurulu, Genel Müdür ile birlikte Başbakanlığa gidildiği, Başbakan Sayın Ersan Saner, Başbakan Yardımcılığı Ekonomi ve Enerji Bakanı Sayın Erhan Arıklı ve Başbakanlık Müsteşarı Sayın Ömer Köseoğlu ile kriz masası yönetimi toplantısı yapıldığı, yakıt stoku ve TPIC tarafından temin edilecek akaryakıtın limit değerlerinin dışında olduğu hakkında Başbakanın bilgilendirildiği, kriz masası toplantısında bu akaryakıtın alınmasında mutabık kalındığı, toplantı sırasında Başbakan Sayın Ersan Saner’in T.C Enerji Bakanı ve T.C. Ulaştırma Bakanı ile telefoniyen görüştüğü, TPIC’in bulunduğu ve Gizde İletişim Ltd. tarafından yapılacak taşımanın geminin bekletilmeden sağlandığı, bu toplantıda Sayın Erhan Arıklı T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Sayın Dr. Alparslan Bayraktar ve TPIC firmasının Genel Müdür Yardımcısı Sayın Halil Çakmak ile görüştüğü, ayrıca bu kriz toplantısında TPIC’ten römorkör ile 3,000 metrik tona kadar yakıt temin edilerek taşınması konusunda Başbakan ile görüş birliğine varıldığı ve bu konuda TB/216/2021 numaralı Yönetim

** Tabloda görülen proforma faturaların 01.09.2021 tarihli S-01-2021 numaralı 'settlement invoice' fatura olarak düzenlendiği ve bu düzenlemede navlunun (prim) da hesaplama dahil edildiği, ancak Kurum tarafından geriye kalan %10'luk ödeme için navlun hariç hesaplama yapılarak ödenmesi gereken miktarın ödendiği ve bu ödemelere ilişkin bilgiler tabloya yansıtılmıştır.

Kurulu kararının Bakanlar Kurulunda karar üretilmesi amacıyla üretildiği, ancak Bakanlar Kurulu kararının 01.09.2021 tarihinde alındığı ve 15.09.2021 tarihinde yayınlanması sebebiyle Ağustos ayındaki römorkör ile yapılan akaryakıt taşınması ve teminiyle ilgili Kurumda yazılı sözleşme yapılmadığı, Başbakanlıktaki kriz masası toplantısında akaryakıtın temini ve taşınmasına ilişkin TPIC ile yapılan sözlü anlaşma ile yetinildiği, cezai işlem ve/veya yaptırım konusunda Yönetim Kurulunun gündemine bu yönde bir talep getirilmediğini ifade etmiştir.

Ancak, Kurum Genel Müdürü Sayın Gürcan Erdoğan'dan 27.09.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1135 sayılı yazıyla bilgi ve belge talep edilmesi üzerine Kurum Genel Müdürü tarafından 11.10.2021 tarih ve KTE.0.00-012/03-21/E.12635 sayılı tarafımıza sunduğu cevap yazısında; sadece birkaç kez yaşanan evsafa uygun olamayan akaryakıtın söz konusu olduğu ve analiz sonuçlarına göre fiyat düşüşü kesinti önerge taleplerinin yapıldığı Ağustos 2021 ayında temin edilen akaryakıt ile ilgili numunelerin gemiden alınıp SGS firmasının Mersin Laboratuvarında analizlerin yapıldığı ve sonuçlarının Kuruma ulaşmasına müteakip kesinti önergesinin Teknoloji Geliştirmeden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı ve kendisi tarafından yapıldığı ve bu önerge yapılırken akaryakıt teslim alınmış hatta kullanılmaya başlanmış olduğu ifade edilmiştir. Söz konusu önergenin Genel Müdür Yardımcısı Sayın Kamil Direl'in 01.09.2021 tarih ve KTT.001-790/03-21/E.10779 sayılı yazısına binaen Genel Müdür Sayın Gürcan Erdoğan tarafından 02.09.2021 tarih ve KTE.0.00-010/05-21/E.10901 sayılı yazısında 212/2021 numara verilmek suretiyle hazırlandığı ve bu yazıda, Ağustos 2021 ayında TPIC A.Ş.'den temin edilen akaryakıtın limit dışı görülen değerleri için daha önceki TPIC Sözleşmesine dayandırılarak kesinti yapılması hususunun Yönetim Kuruluna sunulduğu tespit edilmiştir. Her ne kadar daha önceki TPIC Sözleşmesine dayandırılarak kesinti yapılmasının hukuki açıdan mümkün olmadığı düşünülse bile Yönetim Kuruluna bir önerge yapılarak sunulduğu açıktır.

Kurum Genel Müdürü Sayın Gürcan Erdoğan, Genel Müdür Yardımcısı (Teknoloji Geliştirme) Sayın Kamil Direl ve Genel Müdür Yardımcısı (Santraller) Sayın Yaşar Davrandı'dan 27.09.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1135, 1138, 1134 sayılı yazılarla elektrik üretiminde kullanılan makinelerde kullanılan evsafa uygun olmayan akaryakıtı bağlı arıza ve/veya hasar tespiti hususlarında bilgi ve belge talep edilmiştir. Bu bağlamda, Sayın Gürcan Erdoğan'ın 11.10.2021 tarihli tarafımıza sunduğu cevap yazısında; Dizel Santral Makinelerinin bazılarının bakım saatinin geçtiği, henüz bakımlarının yapılmadığı, bu yönde Bakanlar Kurulu Kararına atfen üretici firma ile sözleşme yapıldığı ve makineler açıldığı zaman durumları net bir şekilde tespit edileceği ve şu ana kadar tespit edilmiş herhangi bir hasarın olmadığını ifade etmiştir. Sayın Kamil Direl'in 08.10.2021 tarihli tarafımıza sunduğu cevap yazısında; akaryakıttan kaynaklı makinaların ekonomik ömürlerinin kısalıp kısalmadığı hususuna ilişkin rapor ve/veya bilginin ve hasar tespit raporunun tarafına ulaşmadığını ifade etmiştir. Sayın Yaşar Davrandı'nın 12.10.2021 tarihli tarafımıza sunduğu cevap yazısında; ilgili makine üreticisinden mevcut arıza ve sorunların araştırabilmesi için Genel Müdürlükten talepte bulunduğunu, ayrıca limit değerleri dışında gelen her akaryakıtın santrale ve farklı makine aksamlarına zarar verebileceği ve performans kaybına sebep olabileceğini, Dizel Bakım Mühendisi Mustafa Gündeğer'den aldığı bilgiye göre ağustos ayı içerisinde enjektör nozul arızalarında artış olduğunu, 09.04.2021 tarihli son enjektör nozul temini fatura tutarının 326,11 Euro olduğunu, bunun dışında bu güne kadar maddi boyutlu bir hasar tespiti olmadığını ifade etmiştir. Sonuç olarak tarafımıza sunulan bilgilere dayanılarak akaryakıt kaynaklı Teknecik Elektrik Santralinde meydana gelen arıza veya hasarın olup olmadığının araştırıldığı ve henüz bu araştırmanın neticelendirilmediği anlaşılmaktadır.

Ayrıca, Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Turan Büyükyılmaz'ın cevap yazısında; "...tüm Yönetim Kurulu, Genel Müdür ile birlikte Başbakanlığa gidildiği, Başbakan Sayın Ersan Saner, Başbakan Yardımcılığı Ekonomi ve Enerji Bakanı Sayın Erhan Arıklı ve Başbakanlık Müsteşarı Sayın Ömer Köseoğlu ile kriz masası yönetimi toplantısı yapıldığı, yakıt stoku ve TPIC tarafından temin edilecek akaryakıtın limit değerlerinin dışında olduğu hakkında Başbakanın bilgilendirildiği, kriz masası toplantısında bu akaryakıtın alınmasında mutabık kalındığı..." şeklindeki ifadesinden TPIC'den temin edilecek akaryakıtın limit değerleri dışında olduğunun bilinmesine rağmen alınması için girişimde bulunulduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan, Yönetim Kuruluna sunulan 212/2021 numaralı önerenin akabinde Kurum Müdürü Sayın Gürcan Erdoğan tarafından TPIC Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Süleyman Önel'e; "...firmanızdan iki gemi sevkiyatı ile yazılı bir sözleşme olmaksızın temin edilen ve teslimatları 18.08.2021 ve 23.08.2021 tarihlerinde başlayan ayrıca,...kara tankerleri vasıtasıyla ve römorkör ile taşınarak yine yazılı bir sözleşme olmaksızın temin edilen ve teslimatları 14.08.2021 ve 15.08.2021 tarihlerinde yapılan akaryakıtın (fuel oil) ihalelerde ve firmanızla başka sevkiyatlar ile ilgili imzalanan sözleşmelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygunluğu konusunda bazı parametrelerin limit değerleri dışında olduğu malumunuzdur...Söz konusu sevkiyatlar öncesinde de yetkililerinizle yapılan görüşmelerde teknik şartnamelerde belirtilen spektlerde fuel oil bulunmadığı, elinizde mevcut olan fuel oil'in bazı spektlerinin limit dışı olduğunu şifaen tarafımıza bildirdiniz...konu K.K.T.C Başbakanlığında oluşturulan kriz masası toplantısında değerlendirilmiş ve bazı spektlerin limit dışında olmasına rağmen bu grup fuel oil'in temin edilmesi yönünde görüş birliğine varılmıştı...Tarafımızca yapılan ve ekte sunulan "Hesaplama Çizelgesi"nde söz konusu iki gemi sevkiyatı ve kara tankerleriyle yapılan bu grup sevkiyatlar ile temin edilen fuel oil'in bedelinin olması gereken toplam bedelden 237,596.14 USD düşük olduğu değerlendirilmiştir...belirtilen bedel dikkate alınarak ödenecek miktardan düşülerek ödeneceği..." şeklindeki 22.10.2021 tarih ve EK/17/2021 sayılı yazıyla bildirilmiştir. Ancak, Kurum Yönetim Kurulu tarafından söz konusu kesintiyle ilgili bir karar üretilmemiştir.

Bunun üzerine, ağustos ayında Agvanis gemisiyle ve kara tankerleriyle temin edilen akaryakıt için yapılacak kesinti toplamının, gemi ile temin edilen akaryakıtın ödemesi tamamlandığından, kara tankerleriyle temin edilen akaryakıt için gerçekleştirilecek olan 951,078.93 USD ödemeden 237,596.14 USD kesinti yapılarak 28.10.2021 tarihinde '104535' numaralı harcama belgesiyle toplamda 713,482.79 USD TPIC'e "150-02-02 Enerji için Yakıt Alımı" ödenek kaleminden ödeme yapıldığı görülmüştür. İlgili akaryakıtın bir sözleşme olmaksızın temin edilmesinden dolayı ceza kesintisi yapılmasının herhangi bir hukuki zemini olmamasına karşın, anılan kesintiye ilişkin yapılan hesaplama incelendiğinde; 321/2020, 012/2021, 028/2021 ve 157/2021 numaralı akaryakıt ihaleleri teknik şartnamelerinin 12. maddesi ve TPIC ile en son akdedilen 22.06.2021 tarihli Protokolde belirtilen spesifikasyon değerlerine uygun olmayan akaryakıtı teslim almak zorunda kalınması halinde yükleniciye asfaltın, su miktarı, tortu miktarı, kalorifik değer, kükürt, vanadyum, vizkozite, alüminyum+silisyum, kalsiyum, çinko ve fosfor parametreleri için ödenecek yakıt bedeli üzerinden "Kalite Ayarlaması" adı altında kesinti cezası uygulanması hükmü doğrultusunda yapıldığı tespit edilmiştir. Ancak, ağustos ayında kara tankerleriyle ve Agvanis gemisiyle temin edilen akaryakıt analiz sonuçlarında stabilite ve uyumluluğun da limit değerlerine uygun olmamasına rağmen teknik şartnamelerde ve 22.06.2021 tarihli Protokolde bu değerlerin üzerinden ceza kesintisi uygulanması yönünde hükmün yer almadığı, dolayısıyla yapılan bu hesaplama stabilite ve uyumluluğun dahil

edilemediği tespit edilmiştir. Ayrıca, ilgili alımlara yönelik yapılan kesintinin toplamda ödenecek tutarın %2'sine tekabül ettiği görülmekte olup, bu ceza oranının Kurumun ve çevrenin uğrayabileceği zarar ziyarı karşılar nitelikte olmayabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla, bundan sonra gerçekleştirilecek akaryakıt alımlarında limit değerlerine uygun olmayan akaryakıtı Kurumun almak zorunda olması halinde, akaryakıt temini ve taşınması ihaleleri teknik şartnamelerinde "Kalite Ayarlaması" başlığı altında zarar ziyarı karşılar nitelikte cezaların düzenlenmesi önerilmektedir.

Bakanlar Kurulu tarafından üretilen 13.02.2021 tarih ve E.S.(K-I)173-2021 sayılı kararını iptal ederek yıllık gereksinim karşılığı için 150,000±10% metrik ton akaryakıtı Merkezi İhale Komisyonu vasıtasıyla uluslararası ihaleye çıkılması, acil ihtiyaç için TPIC Ltd.'den 30,000 ±5% metrik ton akaryakıtın temini ve taşınması yönünde 26.08.2021 tarih ve E.S.(K-I)1199-2021 sayılı kararı üreterek akaryakıt alımına ilişkin yeni süreçlerin başlatıldığı anlaşılmaktadır.

İlgili Bakanlar Kurulu Kararı sonrasında Merkezi İhale Komisyonu tarafından 150,000±10% metrik ton yıllık gereksinim için 30 USD/mton birim fiyattan akaryakıt temin ve taşıma ihalesinin açık usulde 28.8.2021 tarihinde 264/2021 sıra numaralı ihale sürecinin başlatıldığı, en geç 20.09.2021 saat 10.00' a kadar teklif kabul edileceğinin duyurulduğu görülmüştür. Bahse konu ihale süreci ve bu süreç ile sonrası süreçte gerçekleştirilen fiili akaryakıt alımları bilahare denetlenecektir.

4.DENETİM SÜRECİNDE İHTİYAÇ DUYULAN BİLGİ VE BELGELER

Sayıştay Başkanlığı olarak Elektrik Kurumunda başlatılan denetimde Merkezi İhale Komisyonu Başkanlığı ve Elektrik Kurumu'ndan tarafımızca denetimde ihtiyaç duyulan ve talep edilen belgelerin verilmemesi durumu hâsıl olunca Sayıştay Başkanı tarafından değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 4. ve 26. maddelerine istinaden bilgi belgelerin geciktirilmeksizin gönderilmesi gerekliliği hususunun Merkezi İhale Komisyonuna 21.04.2021 tarih ve SAY.0.00-012/03-21/E.128 sayılı yazı ile Elektrik Kurumuna ve SAY.0.00-012/03-21/E.127 sayılı yazı ile bildirilmesi üzerine; Merkezi İhale Komisyonu Başkanlığından 21.04.2021 tarih ve MİK.0.00-471/15-21/E.228 sayılı yazıyla 321/2020 ve 012/2021 numaralı ihale dosyalarına ilişkin evrakların suretlerinin ve 27.04.2021 tarihinde tanzim edilen tutanakla 028/2021 numaralı ihale dosyasına ilişkin asıl evrakların gönderildiği, Elektrik Kurumundan ise talep edilen bilgi ve belgeler peyder pey verilmeye başlanmış ve 20.05.2021 tarihinde tanzim edilen tutanakla teslim edilen belgelere ilişkin Kurum Müdürü Sayın Gürcan Erdoğan tarafından 21.05.2021 tarihli KTE.0.00-012/03-21/E.6246 sayılı yazıyla Sayıştay Başkanlığına bilgi verilmiştir.

Ayrıca, Merkezi İhale Komisyonu Başkanı Sayın Halis Üresin'den, 30.06.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1110 sayılı ve 31.08.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1123 sayılı yazılarla değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 26. maddesine istinaden denetimde ihtiyaç duyulan 321/2020 ile 012/2021 numaralı ihale dosyalarının tüm asıl belgelerini ve 219/2021 numaralı ihale dosyası ile 321/2020, 012/2021, 028/2021 ve 157/2021 numaralı ihalelere ilişkin denetimi aydınlatıcı hususlar hakkında bilgi ve belgeler talep edilmiş, ancak 321/2020, 012/2021 numaralı ihale dosyalarındaki asıl belgeleri ile 219/2021 numaralı ihale dosyası ve denetimimizi aydınlatıcı tüm ihalelere ilişkin herhangi bir bilgi ve belge tarafımıza sunulmamıştır.

Ayrıca, Kıbrıs Türk Elektrik Kurumundan Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Turan Büyükyılmaz'dan 30.09.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1139 sayılı, Genel Müdür Sayın

Gürcan Erdoğan'dan 27.09.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1135 sayılı, Genel Müdür Yardımcısı (Teknoloji Geliştirme) Sayın Kamil Direl'den 27.09.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1138 sayılı, Genel Müdür Yardımcısı (Santraller) Sayın Yaşar Davrandı'dan 27.09.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1134 sayılı, Kimya Baş Mühendisi Sayın Naci Kurra'dan 28.07.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1115 sayılı, Sörveyor Sayın Murat Salel'den 28.07.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1116 sayılı, Satın Alma Şube Amiri Sayın Özlem Özay'dan 27.09.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1137 sayılı, Muhasebe Şube Sorumlusu Sayın Hüray Bareke'den 28.07.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1114 sayılı, Yüksek Tekniker Sayın Mustafa Aykent'ten 27.09.2021 tarihli SAY.0.00-B.7.18.000-21/1136 sayılı yazılarla değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 26. maddesine istinaden denetimde ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeler talep edilmiş ve tüm yetkililer ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri tarafımıza vermişlerdir. Kurum Muhasebe Şube Sorumlusu tarafından denetimde ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeler Kıbrıs Türk Elektrik Kurumuna Taslak Rapor gönderildikten sonra geç de olsa 29.11.2021 tarihinde tarafımıza verilmiştir.

Bu bağlamda, değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın "Sayıştayın Yetkileri" yan başlıklı 4. maddesi ve "Bilgi ve Belge Verme Zorunluluğu" yan başlıklı 26. maddesine istinaden ihtiyaç duyulan ve/veya gerekli görülen her türlü bilgi ve belgeyi, işlem ve olayın her safhasında incelemeye yetkili olan Sayıştay'ın talep ettiği bilgi ve belgeleri vermeyerek uymayan Merkezi İhale Komisyonu Başkanı hakkında anılan Yasanın;

"4(4) Yukarıdaki (1)'inci ve (2)'nci fıkralarda belirtilen ilgililer, bu madde kurallarına aykırı davranışları durumunda suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde yürürlükteki aylık asgari ücretin (10) on katına kadar para cezasına veya 3 (üç) yıla kadar hapis cezasına veya her 2 (iki) cezaya birden çarptırılabilirler."

26(3) Yukarıdaki kurala uymayanlar hakkında cezai ve gerekirse disiplin kovuşturması yapılır."

şeklinde hüküm altına alınmış 4(4) ve 26(3) maddelerinin çalıştırılması gerektiği düşünüldüğünden, KKTC Hukuk Dairesine bildirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

5. TASLAK RAPORA İLİŞKİN KURUMUN YORUM BEYANI VE DEĞERLENDİRME

Değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 27. maddesi gereği hazırlanan taslak rapor Kurum Genel Müdürüne 22.11.2021 tarih ve SAY.0.00-B.7.18.000-21/1180 sayılı yazı ekinde gönderilmiştir. Bunun akabinde Kurum Genel Müdürü Sayın Gürcan Erdoğan 03.12.2021 tarih ve EK/18/2021 sayılı yazısıyla Taslak Rapor hususunda yorum beyanını ve ilgili belgeleri tarafımıza iletmiştir. Ayrıca, Kurum Genel Müdürü anılan yorum beyan yazısına ilaveten 12.01.2022 tarihinde KTE.0.00-007/99-22/E.14 sayılı yazısıyla birlikte bazı belgeler daha sunmuştur.

Bu bağlamda, Kurum Genel Müdürü 218/2019 numaralı ihalenin MİK kararında yanlışlıkla Almanya menşei yazıldığı düşünülmesini çünkü Almanya'nın akaryakıtın temin edileceği menşei ülkesi değil, tedarikçi firma ülkesi olduğunu, tedarikçi firma olan SET Select Energy GmbH firmasının Almanya'da konuşlandığını ve ilgili yazısı ekinde sunduğu 07.08.2019 tarihli Mors Ltd. teklifinde de akaryakıtın BP Oil International Rafinerilerinden temin edileceğinin belirtildiğini ifade etmiştir. Buna bağlı olarak, 06.02.2020 tarih ve EO/31/2020 numaralı Yönetim Kurulu kararı ile Almanya menşei dışında fuel oil'in alınmamasına karar verilmiş, ancak Mors Ltd.'nin 07.08.2019 tarihli teklifinin Merkezi İhale Komisyonundan temin edilmesi üzerine 05.03.2020 tarih ve EO/64/2020 numaralı Yönetim Kurulu kararıyla akaryakıtın BP Oil International Rafinerilerinden temin edileceği şeklinde tadil edildiğini belirtmiştir. Kurum

- 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 78(2)(A) maddesine istinaden gerekçeli iptal kararının üretilmesi gerekirken, Başbakan Yardımcılığı, Ekonomi ve Enerji Bakanı ile Merkezi İhale Komisyonu Başkanının yazılarında ortaya konulan ihalenin iptalinin 'uluslararası rekabet koşullarının oluşmadığı' yönündeki gerekçelerinin söz konusu ihalenin ulusal olarak ilan edilmesi sebebiyle hatalı ve/veya geçersiz ve/veya kabul edilebilir olmadığı,
- Merkezi İhale Komisyonu Başkanı Sayın Halis Üresin'in; "... komisyonumuz tarafından iptal edilmiş..." şeklinde ifade ettiği 13.01.2021 tarihli yazısıyla ihalenin iptal edilmesine rağmen Komisyonun bu yönde üretmiş olduğu iptal kararına rastlanılmadığı,
- 218/2019 numaralı ihalede;
  - 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 32(2) maddesi; "Kesin teminat mektubu, kamu ihale sözleşmesi değerinin %5 (yüzde beş)'inden az olamaz." şeklinde hükme bağlanmasına rağmen ilgili idari şartnamenin 37. maddesi; "İhale üzerinde bırakılan katılımcıdan sözleşme imzalanmadan önce, miktarı 1.000.000,00 \$ (Bir milyon Amerikan Doları) kesin teminat alınır" şeklinde Yasaya aykırı olarak 8,924,000.00 USD+Platts sözleşme değerinin %5'inden daha az miktarda belirlendiği,
  - 11.09.2019 tarihli Akaryakıt Temini ve Taşıma Sözleşmesinin 1. maddesi uyarınca müteahhit olan Mors Ltd.'in %1 kükürt içerikli HFO, LSFO %1, Almanya menşeli 230,000 mton akaryakıtı temin ederek Kuruma satıp Teknecik Elektrik Santralına teslim etmeyi taahhüt ettiği yönündeki hükme rağmen, Teknecik Elektrik Santraline Sichem Singapore gemisiyle gelen 8,349.302 mton akaryakıttan alınan numunelerde kükürt oranının 1.06, sodyum oranının ise 59 ppm; 11,767.581 mton akaryakıttan alınan numunelerde ise kükürt oranının 1.11 olduğu SGS Supervise Gözetleme Etüd Kontrol Servisleri tarafından tespit edildiğinden evsafa uygun olmayan akaryakıtın temin edilerek satın alındığı cihetle Kurum tarafından 444,674.00 USD fiyat farkı ve/veya zarar ziyanın ödemesinin sağlanması üzerine Lefkoşa Kaza Mahkemesinde 2077/2020 nolu davanın açıldığı ve davanın henüz sonuçlanmadığı,
  - MİK.355/2019 numaralı Merkezi İhale Komisyonu kararıyla akaryakıtın SET marka Almanya menşeli olacağı yönünde ihalenin bağlandığı ve aynı şekilde 11.09.2019 tarihli sözleşme hükümlerinde de yer aldığı, ancak Bill of Lading (B/L) belgelerinden akaryakıtın farklı ülkelerdeki yükleme ve boşaltma limanlarından, farklı gemilerle ve farklı ihracatçılardan temin edildiği,
  - Merkezi İhale Komisyonununun MİK.355/2019 numaralı kararında ve 11.09.2019 tarihli Sözleşmede; SET marka, Almanya menşeli olarak belirlenen akaryakıt teminine karşın 09.12.2020 tarihli Ek Sözleşmede ESSO S.A.F. EXXON MOBİL marka, Fransa menşeli akaryakıtın temin edileceği yönünde değişikliğe gidildiği cihetle 11.09.2019 tarihli Sözleşmenin 17. maddesi hilafına anılan Ek Sözleşmenin yapıldığı, buna ilaveten 11.09.2019 tarihli sözleşmeye binaen evsafa uygun olmayan akaryakıtı temin eden Mors Ltd. ile yeniden 09.12.2020 tarihli Sözleşmenin yapıldığı,
  - 09.12.2020 tarihli Ek Sözleşmeyle ESSO S.A.F. EXXON MOBİL marka, Fransa menşeli akaryakıt yerine, Bill of Lading (B/L) belgelerinden akaryakıtın farklı ülkelerdeki yükleme ve boşaltma limanlarından, farklı gemilerle ve farklı ihracatçılardan temin edildiği,
  - 012/2021 numaralı ihalede ve 30.03.2021 tarihli Protokoldeki uygulamalarda;
    - 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 19(8)(A) ve (B) madde hükümlerinden hareketle 012/2021 numaralı ihalenin tahmini değerinin, gerçekleştirilen bir önceki akaryakıt alımına ilişkin 218/2019 numaralı ihaleyle bağlanan 38.80 USD ihale birim fiyatı ve varsa maliyete dair diğer değişikliklerin de yansıtılarak oluşacak birim fiyatın baz alınarak belirlenmesi

Müdürünün vermiş olduğu cevapta MİK kararında Almanya menşei yazılmasının hatalı olduğuna değinilmiş, oysa burada murad edilenin akaryakıtın temin edileceği menşei ülkesi değil, tedarikçi firma ülkesi olduğu yönündeki izahın daha makul bir izahat olacağı düşünülse bile Merkezi İhale Komisyonu kararında değişikliğe ve/veya düzenlemeye gidilmediği görüldüğünden resmi karara raporda yer verilmiştir.

Ayrıca, Kurum Genel Müdürü tarafından gönderilen EK/18/2021 sayılı yorum beyan yazısında belirtilen diğer hususlar ve ilgili belgeler incelenmiş olup Nihai Raporda gerekli görülen düzenlemelere yer verilmiştir.

6. SONUÇ

Kıbrıs Türk Elektrik Kurumunun akaryakıt temin ve taşıma ihaleleri, öncesi ve sonrası süreçlerde gerçekleştirilen uygulamalara yönelik elde edilen bilgi ve belgeler ışığında yapılan denetim neticesinde;

- 321/2020 numaralı ihalede;
  - Yönetim Kurulunun 17.09.2020 tarihli SG/187/2020 numaralı kararıyla Teknecik Elektrik Santralının bir yıllık ihtiyacı olan 220,000±10% mton akaryakıtın 38 USD birim fiyat üzerinden temin edilmesi amacıyla Merkezi İhale Komisyonu vasıtasıyla uluslararası ihaleye çıkılabilmesi için 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası 14(1) maddesi gereği Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere 08.10.2020 tarihli yazı ile Ekonomi ve Enerji Bakanlığına bildirildiği, 19.10.2020 tarihinde dönemin Genel Müdürü ve 10.11.2020 tarihinde Genel Müdür Yardımcısı (Teknoloji ve Geliştirme) tarafından uluslararası ihale için Bakanlar Kurulu kararının üretilmesinde gecikme yaşanması halinde ihale yönteminin değiştirilerek yerel ihaleye çıkılması yönündeki talebin Yönetim Kuruluna aktarıldığı ve akabinde Cumhurbaşkanlığı seçimleri nedeni ile Bakanlar Kurulu toplantıları gerçekleştirilemediğinden uluslararası ihaleye çıkılması kararının alınmadığı, açık usulde ihale kararı alınarak yaklaşık iki buçuk ay sonra 01.12.2020 tarihinde ulusal ihale sürecinin başlatılabildiği, ancak başlatılan ihale sürecinin 13.01.2021 tarihine ertelendiği, bunun akabinde Bakanlık Müsteşarı Sayın Şahap Aşıkoğlu Başbakan Yardımcılığı, Ekonomi ve Enerji Bakanından aldığı talimata atfen ulusal ihalenin, uluslararası ihaleye çevrilebilmesi için iptal edilmesini Elektrik Kurumu Müdürlüğüne 12.01.2021 tarihinde bildirdiği, Başbakan Yardımcılığı, Ekonomi ve Enerji Bakanı Sayın Erhan Arıklı ‘uluslararası rekabet koşulları oluşmadığından’ dolayı ihalenin iptal edilmesi için 13.01.2021 tarihli yazısı ile Merkezi İhale Komisyonu Başkanlığına bildirdiği ve aynı gün Merkezi İhale Komisyonu Başkanı Sayın Halis Üresin tarafından “uluslararası rekabet koşulları oluşmadığı”nı ifade ettiği yazısı ile ihalenin iptal edildiği, tutarsız ve çelişkili bir şekilde ihalenin iptal edilip yaklaşık dört ay süreyle gereksiz zaman kaybına neden olduğu,
  - Fasıl 171 Elektrik İnkişafı Yasası’nın “Bakanın idare ile ilgili yetkileri” yan başlıklı 9(A)(1) maddesinde Bakanın idare ile istişare ederek idareye, yani Kıbrıs Türk Elektrik Kurumuna talimat verebileceği hüküm altına alınmasına rağmen Başbakan Yardımcılığı, Ekonomi ve Enerji Bakanı Sayın Erhan Arıklı’nın Elektrik Kurumu yerine Merkezi İhale Komisyonuna talimat verdiği, ayrıca Merkezi İhale Komisyonunca Elektrik Kurumu adına bahse konu ihaleye çıkılması sebebiyle 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası’nın 4. maddesi kapsamında ihale makamının Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu olduğu, Başbakan Yardımcılığı, Ekonomi ve Enerji Bakanı ve/veya Bakanlığı olmadığı, dolayısıyla mevzuata aykırı hareket edildiği,

gerekirken, söz konusu ihaledeki birim fiyatın anılan Yasa maddesine aykırı şekilde 28 USD olarak belirlendiği, tahmini ihale değerini hesaplarken düşük değer gösterecek yöntemler uygulanamaz şeklinde anılan Yasa'nın 19(4) maddesinde hüküm bulunmasına rağmen Başbakan Yardımcılığı, Ekonomi ve Enerji Bakanı Sayın Erhan Arıklı ve Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Turan Büyükyılmaz'ın sözlü talimatları ile ihale bedelinin düşük değerle belirlendiği ve/veya belirlenmesinin sağlandığı, dolayısıyla 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 19(8)(A), (B) ve 19(4) maddelerine aykırı hareket edilerek ihale bedelinin belirlendiği,

- Merkezi İhale Komisyonu tarafından 24.03.2021 tarihinde kapanacak olan 012/2021 sıra numaralı ihalenin 31.03.2021 tarihine ertelendiği, "Akaryakıt Temin ve Taşıma İhalesinin görülen lüzum üzerine iptal edilmesi" gerektiğini Elektrik Kurumu Genel Müdür Vekili Sayın Hasan Akyiğit'in 30.03.2021 tarihli KTE.0.00-471/15-21/E.3847 sayılı yazısıyla Merkezi İhale Komisyonu Başkanlığı'na bildirdiği, 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 78(1)(A) maddesinde sıralanan hallerde ihalenin iptal edilebileceği hüküm altına alınmasına rağmen söz konusu yazıda iptal edilmesi gerekçesine ve/veya durumuna yer verilmediği, buna rağmen Merkezi İhale Komisyonunun anılan Yasanın 78. maddesine aykırı olarak ihalenin iptaline onay verdiği,
- Ekonomi ve Enerji Bakanı Sayın Erhan Arıklı'nın 29.03.2021 tarihli EEB.0.00-471/15-21/E.548 sayılı yazısı ve Yönetim Kurulunun 30.03.2021 tarihli TB/89/2021 numaralı kararı ile 2016 yılında TC-KKTC Enerji Bakanlıklarının imzaladıkları Protokole istinaden TPIC ile 24,000 mton akaryakıt temin ve taşınması hususunda anlaşma yapması için Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Turan Büyükyılmaz'ın yetkilendirildiği ve anılan Yönetim Kurulu kararıyla belirlenen Platts+34 USD prim mton fiyat üzerinden 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası göz ardı edilerek 30.03.2021 tarihli Protokolün imzalandığı,
- Anayasanın "Uluslararası Andlaşmaları Uygun Bulma" başlıklı 90. maddesine istinaden usulüne göre onaylandıktan sonra yürürlüğe konan 3/2017 sayılı Yasaya dayanılarak yapılması kararlaştırılan 30.03.2021 tarihli Protokolün, bu yasanın verdiği yetkiye dayanılarak yapılması gerekirken, TPIC'ten akaryakıt temin edilmesinin enerji alanında bir proje olmadığı, ulusal mevzuat çerçevesinde yapılan bir ticari işbirliği olmadığı ve her iki ülkenin bilgi ve uzmanlık değişimini ve gelişimini kapsamadığı, bu nedenle bu Yasa'ya ekli cetveldeki Anlaşmanın temel taşı olan 1. ve 3. maddelerindeki amaç ve işbirliği alanlarında verilen yetkilere dayanılarak yapılmadığı cihetle Anayasa'nın 90(3) maddesine aykırı olabileceği,
- Elektrik Kurumu Santralinde kullanılacak olan akaryakıtın alım ihalelerine ilişkin yetkinin 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası ile Maliye İşleriyle görevli Bakanlık adına Merkezi İhale Komisyonuna verildiği, ancak Turkish Petroleum International A.Ş.'den akaryakıt alımının yapılması için akdedilen 30.03.2021 tarihli Protokol ile 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın göz ardı edilerek enerji işleriyle görevli bakanlık adına Elektrik Kurumu Yönetim Kurulu Başkanına verildiği,
- 012/2021 numaralı ihalenin iptal edilerek söz konusu akaryakıt temin ve taşınmasının 30.03.2021 tarihli Protokolle 34 USD birim fiyata bağlandığı, dolayısıyla 672,000 USD Prim+Platts olan toplam bedelin TPIC ile yapılan protokolle 144,000 USD artırılarak 816,000 USD Prim+Platts'a bağlandığı,
- 30.03.2021 tarihli Protokol bağlamında alınan akaryakıtla ilgili Gümrük ve Rüsumat Dairesinden temin edilen 85/21, 88/21 ve 94/21 numaralı manifesto dosyalarında 10,17,21 Nisan 2021 tarihli Bill of Lading (B/L) belgelerinde alıcının Turkish Petroleum International Anonim Şirketi olarak değil Company Limited olarak yer aldığı, bu

- belgelerde akaryakıtın farklı ülkelerdeki yükleme limanlarından ve farklı ihracatçılardan temin edildiği,
- Bakanlar Kurulunun 20.01.2016 tarih ve Ö(K-I)136-2016 sayılı kararıyla ülkemizdeki Elektrik Santrallerinde kullanmak amacıyla ağırlıkça %1'den fazla Kükürt içeren fuel-oil ithal edilmesinin yasaklanarak, ithal edilecek olan akaryakıtın kükürt oranının belirlendiği, Kurum için ithal edilen akaryakıtın kükürt oranlarının kalite sertifikası ve/veya analiz raporlarına bakılarak izin verilmesi gerekirken, Akaryakıt Birimi sorumlusu Sayın Mehmet Coşkun tarafından %1 kükürt oranını kanıtlayıcı belge olmayan fatura, konşimento, manifesto belgelerine dayanılarak izinlerin verildiği,
  - 30.03.2021 tarihli Protokolün 6.2 maddesine istinaden Teknecik Elektrik Santraline teslim alınacak akaryakıtın evsafa uygunluk kontrolünü ve muayenesini Kurumun yapma hakkı bağlamında R.L.Egemen&Co. Ltd tarafından numune alınarak SGS Supervise Gözetleme Etüd Kontrol Servisleri A.Ş.'den analizlerin yapılmasının sağlandığı, bu analiz sonuçlarından 18.04.2021 tarihli '0175/21' numaralı test raporuna göre 7,035.076 mton akaryakıttan alınan numunelerde su oranının 0.6 olması sebebiyle limit değerinin üzerinde olduğu, dolayısıyla daha önce çıkılan ihalelerin teknik şartnamelerinde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olan akaryakıtın temin edilmesine ilişkin üretilen TB/89/2021 numaralı Yönetim Kurulu kararına ve 30.03.2021 tarihli Protokolün 3. ve 4. maddelerinde belirtilen spesifikasyonlara aykırı olan akaryakıt teminin gerçekleştirildiği,
  - 30.03.2021 tarihli Protokolün 8.1 maddesinde belirlenen 24,000±%5 mton akaryakıt miktarı yerine toplamda 21,033.979 mton akaryakıtın faturalanarak ödendiği, cihetle eksik teminin söz konusu olduğu, bu nedenle anılan maddeye istinaden ±%5 akaryakıt alımının alt limiti baz alınarak yapılan hesaplama göre; en az 22,800 mton akaryakıt alımının gerçekleştirilmesi gerekirken, 1,766.021 mton eksik akaryakıtın alındığı,
  - TPIC tarafından Elektrik Kurumuna Protokolün 8.1 maddesi bağlamında temin edilmesi gereken akaryakıt miktarına ve Protokolün 3. ile 4. maddelerinde belirlenen spesifikasyona ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi sebebiyle 8.3 maddesine atfen Kurum tarafından ihtarname gönderilerek yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için süre verilmesi, yerine getirilmez ise Kurumun Protokolü tek yanlı olarak feshetme ve maddi zararını karşı tarafa tazmin ettirme hakkına sahip iken bu hakkını kullanmadığı,
  - Elektrik Kurumu Mali İşler Yönetmeliği'nin 75. maddesinde tüm ödemelerin ita amiri ve/veya amirleri tarafından onaylandıktan sonra ödeneceği hükme bağlanmasına rağmen dönemin Yönetim Kurulunun SG/259/2020 numaralı kararıyla çeşitli bankalarla yazışma ve çeklere imza koyma hususlarında 2. Derece "A" imza ve 1. Derece "B" imza yetkisine sahip olan Kurum personelleri tarafından TPIC'e ödeme yapılması amacıyla bankalara talimat verilmek suretiyle faturalanan toplamda 21,033.979 mton akaryakıt alımına karşılık toplam 9,552,484.14 USD ödemenin yapıldığı, ancak söz konusu ödemelere ilişkin düzenlenen ve "150-02-02 Enerji için Yakıt Alımı" ödenek kaleminden ödenmesi öngörülen harcama belgeleri üzerine Kurum Müdürü Sayın Gürcan Erdoğan'ın ita amiri olarak imza koymadığı cihetle bu ödemelere onay vermediği,
  - 3/2017 sayılı Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma (Onay) Yasası'nın ekli cetveldeki Anlaşmanın "Harcamalar" başlıklı 5. maddesinde tahsis edilen fonlar çerçevesinde işbirliğinin yapılacağı hükme bağlandığı, ancak 30.03.2021 tarihli Protokole dayanılarak temin edilen akaryakıt ödemelerinin Kurum bütçesinin "150-02-02 Enerji için Yakıt Alımı" ödenek kaleminden yapıldığı cihetle fon bağlamında bir ödeme olmadığı ve bu ödemelerin usulüne göre yürürlüğe giren 3/2017 sayılı Onay Yasası'nın 5. madde

hükmündeki yetki çerçevesinde gerçekleştirilmediği ve 3/2017 sayılı Onay Yasasına aykırılık teşkil ettiği,

- 028/2021 numaralı ihalede;
  - 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 19(8)(A) ve (B) madde hükümlerinden hareketle ilgili ihalenin tahmini değerinin, gerçekleştirilen bir önceki akaryakıt alımına ilişkin 218/2019 numaralı ihaleyle bağlanan 38.80 USD ihale birim fiyatı ve varsa maliyete dair diğer değişikliklerin de yansıtılarak oluşacak birim fiyatın baz alınarak belirlenmesi gerekirken, 012/2021 numaralı ihalede olduğu gibi söz konusu 028/2021 numaralı ihalede de birim fiyatın anılan Yasa maddesine aykırı şekilde 28 USD olarak belirlendiği, tahmini ihale değerini hesaplarken düşük değer gösterecek yöntemler uygulanamaz şeklinde anılan Yasa'nın 19(4) maddesinde hüküm bulunmasına rağmen Başbakan Yardımcılığı, Ekonomi ve Enerji Bakanı Sayın Erhan Arıklı ve Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Turan Büyükyılmaz'ın sözlü talimatları ile ihale bedelinin düşük değerle belirlendiği ve/veya belirlenmesinin sağlandığı, dolayısıyla 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 19(8)(A), (B) ve 19(4) maddelerine aykırı hareket edilerek ihale bedelinin belirlendiği,
  - İhalede sunulması zorunlu olan ve İdari Şartnamenin 14. maddesi gereği ihale katılımcısı veya temsilcisinin yetki belgesiyle birlikte yeri görüp, yer görme belgesine imza koyması gerekirken, 05.01.2021 tarihli Sidereal Lines Ltd.'in şirket onay belgelerinde hissedar olarak görülen, ancak direktör olarak görülmeyen Sayın Büke Göker'in Yer Görme Belgesine direktör sıfatıyla imza koyduğu,
  - İhalede sunulması zorunlu olan rafineri opsiyon belgesi olarak Sidereal Lines Ltd. tarafından ihale açılış tarihinden önceki bir tarih olan 17.12.2020 tarihli renkli fotokopi ve/veya scan edilmiş gibi görülen Akaryakıt Tüccarı (Fuel Oil Trader) Robin Hudson imzalı bir belgenin sunulduğu, bu belgede BP Oil International Ltd. ile SET Select Energy GMBH'nin fiziki kargo ticareti yaptığı (has traded pyhsical cargoes) görüldüğü, dolayısıyla "Rafinerinin" opsiyon belgesi olarak Teknik Şartnamenin 11(2)(f) maddesi hükmüne uygunluğunu gösterir nitelikte bir belge olmadığı,
  - Wideline Reklam Hizmetleri Ltd.'in teklifinde Total firmasının logosunu taşıyan ancak mührü bulunmayan "President, Marketing and Services" Alex Vovk imzalı 06.04.2021 tarihli "Option Document" olarak sunulan ve fotokopi olarak görülen belgenin, Bilirkişi değerlendirmesi neticesinde "SAFETY DATA SHEET" emniyetli kullanım kılavuzu ve/veya materyal güvenlik bilgilendirme formu olarak da açıklanabilecek başlık altında düzenlenmesinin ve bu başlık altında 'OPSIYON BELGESİ' şeklinde bir ibare eklenmiş olsa bile İhale Teknik Şartnamesinin 11(2)(f) maddesi gereği zorunlu belge olan rafineri opsiyon belgesi olarak değerlendirilemeyeceği, hatta 09.04.2021 tarihinde Wideline Reklam Hizmetleri Ltd.'in akaryakıtı sağlayacağını taahhüt ettiği Total firmasından "AYAD Petrol Ltd." adlı aracı şirketle düşük kükürtlü yakıt konusunda herhangi bir ticari anlaşmamız yoktur." şeklinde iddiaları içeren e-postanın bilirkişilerin bilgisine getirildiği,
  - Wideline Reklam Hizmetleri Ltd. tarafından akaryakıtın taşınmasına ilişkin 2 farklı tanker (gemi) bilgilerini gösteren zorunlu olan belgelerin sunulduğu, M/T Spartacus adlı gemiyle ilgili Teknik Şartnamenin 5.1 maddesinde belirtilen "gemilerin kıçtan tahliyeye uygun tertibata haiz olması gereklidir" koşuluna uygun olmadığı, ayrıca teklif edildiği görülen diğer USICHEM gemisiyle ilgili olarak Densa Tanker İşletmeciliği Ltd. Şti.'nce USICHEM gemisinin teklif edilmediği, teklif eden firma ile ilgisinin olmadığı, ihale dosyasından çıkarılması gerektiği ve teklif eden firmanın bilgilerinin yasal girişimde bulunmak amacıyla taraflarına bildirilmesinin 09.04.2021 tarihli e-posta ile bilirkişilerin bilgisine getirilerek talep edildiği ve bu durumun Kurum yetkililerine bildirildiği,

- Bilirkişi Heyeti tarafından rafineri ve gemi opsiyon belgelerinin orijinalliğinin araştırılması ve orijinal belgelerin temin edilmesi gerekliliğini Merkezi İhale Komisyonu Başkanı Sayın Halis Üresin'e, Elektrik Kurumu Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Ömer Çete'ye, Genel Müdür Yardımcısı Sayın Kamil Direl'e ve Genel Müdürlüğün bilgilerine getirildiği, ancak Merkezi İhale Komisyonu Başkanı belgelerin orijinalliği hususunda bir soruşturma yapılmasına yönelik işlem başlatmadığı ve/veya başlatılmasını sağlamadığı,
- Bilirkişi tarafından düzenlenen değerlendirme raporundaki tespitleri dikkate almayarak ve 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 19(8)(A), (B) ve 19(4) maddelerine aykırı olarak belirlenen ihale bedeli üzerinden değerlendirme yapılarak Merkez İhale Komisyonu Başkanının 26.04.2021 tarihli yazısında; "... verilen iki tekliften birinin Kurum tarafından belirlenen rayiç bedelden çok düşük, diğerinin de üstünde olması..." şeklindeki gerekçeyle ihaleyi iptal ettiği, ayrıca anılan Yasası'nın 78. maddesi uyarınca Komisyonun bu yönde üretmiş olduğu iptal kararına rastlanılmadığı,
- 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 45(3) maddesi uyarınca Merkezi İhale Komisyonu Başkanı Sayın Halis Üresin'in anılan bilgilendirme yazısını gönderdiği, bu yazının iptal kararı olmadığı,
- 09.04.2021 tarihli Densa Tanker İşletmeciliği Ltd. Şti ile Totsa Total Oil Trading SA'nın iddiaları ortada dururken Merkezi İhale Komisyonu tarafından bu yönde bir soruşturma yapılmasına yönelik işlem başlatılmayarak ve/veya başlatılması sağlanılmayarak, gemi ve rafineri opsiyon belgeleri soruşturulmayan ihale katılımcılarının pazarlık usulü ihaleye de katılımlarına hak tanındığı,
- 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 76(2) maddesi uyarınca aşırı düşük teklif veren Wideline Reklam Hizmetleri Ltd.'in vermiş olduğu teklifi için istişare edilerek ve sunulan belgeleri dikkate alarak aynı Yasa'nın 76(1)(C) maddesinde hükme bağlanan ihale katılımcısının önerdiği, işin, malların veya hizmetin orijinalliği hususunun teyit edilmesi ve aynı Yasa'nın 46(1)(İ) maddesinde hüküm altına alınan aşırı düşük ihale tekliflerinin reddedilmesine dair gerekçeleri içeren ihale raporunun hazırlanması gerekirken, söz konusu raporun hazırlanmadığı dolayısıyla bu unsurların istişare edilerek sunulan belgeler ışığında teyit edilmediği,
- 157/2021 numaralı ihalede;
  - 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 19(8) maddesine aykırı şekilde birim fiyatın 28 USD olarak 012/2021 numaralı ihalede belirlendiği, bu belirlenen fiyat üzerinden 028/2021 numaralı ihalede ve pazarlık usulüyle çıkılan 157/2021 numaralı ihalede de devam ettirildiği cihetle ihalelerin anılan madde hükmü hilafına belirlenen birim fiyattan ihale edildiği, ayrıca anılan Yasa'nın 22(1)(A) maddesinde; "başlangıçta belirtilen ihale koşullarının değiştirilmemesi koşuluyla açık veya kısıtlı usulün uygulanmasıyla gerçekleştirilen bir kamu ihalesine...uygun teklif verilmemişse" ihalenin sonuçlandırılması için pazarlık usulü ihale yapılabileceği hükme bağlanmasına rağmen ilgili Teknik ve İdari Şartnamelerde değişikliğe gidilerek ihale koşullarının anılan Yasa hükmüne aykırı şekilde değiştirildiği,
  - TPIC ve Everest Energy DMCC'nin teklif dosyalarında mevzuat bağlamında sunulması zorunlu olan bazı belgelerin yer almadığı ve/veya sunulmadığı,
  - İhalede sunulması zorunlu olan rafineri ve gemi opsiyon belgeleri olarak Turkish Petroleum International A.Ş. tarafından fotokopi oldukları görülen; Al Global Oil Sha şirketi adında 10.06.2021 tarihli rafineri opsiyon belgesini ve Globe Chem Denizcilik ve Ticaret Ltd. Şti.'e ait Agvanis gemisinin isim ve numaralarına yer verilen 10.06.2021 tarihli gemi opsiyon belgesinin sunulduğu, ancak sunulan belgelerin antlaşma yapacakları

- ve akaryakıtı sağlayacakları rafineriden temin edecekleri akaryakıtın idari şartname ve teknik şartnamede belirtilen 'fuel oil'in limit değerlerine uygunluğunu, taşımayı yapacak geminin teknik bilgilerini ve ne kadar zaman için anlaştıklarını gösteren nitelikte opsiyon belgeleri olmadıkları,
- İhalede sunulması zorunlu olan ve İdari Şartnamenin 14. maddesi gereği ihale katılımcısı veya temsilcisinin yetki belgesiyle birlikte yeri görüp, yer görme belgesine imza koyması gerekirken, 16.03.2021 tarihli Sidereal Lines Ltd.'in şirket onay belgelerinde hissedar olarak görülen, ancak direktör olarak görülmeyen Sayın Büke Göker'in Yer Görme Belgesine direktör sıfatıyla imza koyduğu,
  - İhalede sunulması zorunlu olan rafineri ve gemi opsiyon belgeleri olarak Sidereal Lines Ltd. tarafından ihale açılış tarihinden önceki bir tarih olan SET Select Energy GMBH'ye ait gibi görülen mühürsüz 04.05.2021 tarihli rafineri ve gemi opsiyon belgelerinin sunulduğu, bu belgelerle SET Select Energy GMBH'nin 'fuel oil'i sağlayacağını ortaya konulduğu, ayrıca ihale açılış tarihinden önceki bir tarih olan 05.05.2021 tarihli renkli fotokopi ve/veya scan edilmiş gibi görülen Akaryakıt Tüccarı (Fuel Oil Trader) Alex Humphries imzalı bir belgenin sunulduğu, bu belgede BP Oil International Ltd. ile SET Select Energy GMBH'nin fiziki kargo ticareti yaptığının (has traded physical cargoes) belirtildiği, dolayısıyla sunulan "Rafinerinin" opsiyon belgesinin Teknik Şartnamedeki 11(2)(g) madde hükmüne uygunluğunu gösterir nitelikte bir belge olmadığı, gemi opsiyon belgesinin ise ihale açılış tarihinden önceki bir tarihli belge olması sebebiyle uygun olmadığı, ayrıca 05.05.2021 tarihli belgenin 219/2021 numaralı ihalede de sunulduğu ve bu belge üzerinde "Alex Humphries" adına atılı bulunan imza'nın ıslak mürekkepli kalem ile oluşturulmadığının Polis Genel Müdürlüğü Kriminalistik Şube Amirliğinin 13.08.2021 tarihli uzmanlık raporunda tespit edildiği,
  - İhalenin İdari Şartnamesinin 10.1 ile Teknik Şartnamesinin 11(2)(g) madde hükümleri bağlamında sunulan tüm belgelerin ıslak imzalı olup olmadıklarının sorgulanması gerekirken, Bilirkişi Heyetinde görev alan ve 26.05.2021 tarihli Teknik Şartnameyi hazırlayan Kurum Kimya Baş Mühendisi ve Sörveyörün Teknik Şartnameyi oluştururken 11(2)(g) madde hükmünde sıralanan rafineri, gemi ve ne kadar zaman için anlaştıklarını gösteren belgelerin tümü için orijinal (ıslak imzalı) koşulunun arandığı murad edilmesine rağmen, Kurum Hukukçusunun sadece ne kadar zaman için antlaştıklarını gösteren belgede bu koşulun aranması gerektiği yönündeki görüşü doğrultusunda değerlendirme raporunun oluşturulduğu, diğer taraftan Polis Genel Müdürlüğünden 05.05.2021 tarihli rafineri belgesinin ıslak imzalı olup olmadığı hususunun talep edildiği ve Kriminalistik Şube Amirliğince ıslak imzalı olmadığının tespit edildiği,
  - Turkish Petroleum International A.Ş.'nin teklifinde akaryakıtı temin edeceği şirket olarak sunduğu Al Global Oil şirketinin, ihale şartnamelerindeki evsafa uygun akaryakıtı sağlayamayacaklarına yönelik iddiaları içeren "Head of Refinery Administration" Shaban Guni imzalı 28.06.2021 tarihli bir belgenin Merkezi İhale Komisyonu Başkanı Sayın Halis Üresin'e iletildiği ve bilirkişi değerlendirme raporunun imza edildiği tarih ile bu belgenin aynı tarihli olduğu, ancak bu iddialara yönelik bir işlem yapılmadığı,
  - 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 19(8) maddesi hilafına 28 USD olarak belirlenen ihale birim fiyatına rağmen, Komisyon Başkanı Sayın Halis Üresin'in 06.07.2021 tarihli yazısıyla; "...Komisyon üyelerinin yapmış olduğu değerlendirme sonucu SIDEREAL LINES LTD. firmasının teklifi keşif bedeli üzerindedir. Keşif Bedeli artırımı yapıp yapamayacağınıza dair yazılı bir belgeyi ihale ile ilgili kararın üretilmesi için Komisyonumuza göndermeniz gerekmektedir." şeklinde Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu

Müdürlüğüne bildirdiği, ancak bu hususun Kurumla istişare edilerek zamanında belirlenmesi gerektiğinden pazarlık usulüyle yürütülen ihale sürecinde yapılmasının yersiz ve zamansız olduğu, diğer taraftan TPIC'den 22.06.2021 tarihinde akdedilen Protokolle daha yüksek bedelle 30 USD birim fiyattan akaryakıt teminin sağlanmasına rağmen Yönetim Kurulunun Kurumun mali durumu nedeniyle keşif bedelinin aynı kalması ve artırımının yapılamayacağı yönündeki TB/180/2021 numaralı kararı 06.07.2021 tarihinde ürettiği ve Merkezi İhale Komisyonu Başkanı Sayın Halis Üresin'in 07.07.2021 tarihli yazısıyla bu kararı gerekçe göstererek Komisyonca ihalenin iptaline karar verildiğini bildirdiği, ancak Yasası'nın 78. maddesi uyarınca Komisyonun bu yönde üretmiş olduğu iptal kararına rastlanılmadığı,

- Merkezi İhale Komisyonu Başkanının 06.07.2021 tarihli yazısından ihalede teklif sıralamasına göre en düşük teklifi veren TPIC'nin değerlendirme sonucuna değinilmeden, en düşük teklif konumundaki şirketin elenerek 2. sıradaki teklifin değerlendirilmesi aşamasına geçildiği anlaşıldığından, en düşük teklif konumundaki TPIC'in elenerek 2. sıradaki teklifin değerlendirilmesi aşamasına geçilmesindeki gerekçeler ve değerlendirme sonuçlarına rastlanılmadığı,
- 321/2020, 012/2021, 028/2021 ve 157/2021 numaralı ihalelerde;
  - Zorunlu olan rafineri ve gemi opsiyon belgelerinin önemli unsurlar olduğu göz önünde bulundurulduğunda; 321/2020 numaralı ihalenin İdari Şartnamesinin 10.1 maddesi; "Katılımcı Teknik Şartnamede belirtilen Fuel Oil'in limit değerlerine uygunluğunun, antlaşma yapacakları "Rafinerinin" opsiyon belgesini, Rafinerinin Teknik Şartnamede belirtilen limit değerlerine, taşımayı yapacak "geminin" teknik bilgilerini ve opsiyon belgesini, ayrıca ne kadar zaman için antlaştıklarını belgelemek zorundadır." şeklinde hükme bağlanmasına rağmen 012/2021 ve 028/2021 numaralı ihalelerin İdari Şartnamelerinde bahse konu maddenin kaldırıldığı, 028/2021 numaralı ihale süreci devam ederken alıntısı yapılan hükmün aynen Teknik Şartnamenin 11(2)(f) maddesine zeyilname yayınlanmak suretiyle eklendiği, ayrıca 157/2021 numaralı ihalenin İdari Şartnamesinin 10(1) maddesinde "...orijinal (ıslak imzalı) belgelerini sağlamak zorundadır" şeklinde anılan hükme ekleme yapılmak suretiyle düzenlemeye gidildiği,
  - 028/2021 ve 157/2021 numaralı ihalelerde sunulan gemi ve rafineri opsiyon belgelerinin soruşturulması gereğinden hareketle 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 13(2)(C) maddesindeki "sahte belge...düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek," hükmüne istinaden ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektiren bir durumun tespiti halinde Merkezi İhale Komisyonu tarafından anılan Yasa'nın 13. maddesinin çalıştırılması gerekliliği ortaya çıkacağı aşıkarken ihale tekliflerindeki belgelerin doğruluğunun teyit edilmediği cihetle anılan Yasa'nın 13. maddesine aykırı belgeleri olan firmaların zamanında elenmesinin sağlanmadığı ve/veya bu yönde işlem yapılmadığı,
  - Merkezi İhale Komisyonu Başkanı Sayın Halis Üresin tarafından 12.08.2021 tarihli yazıyla Hukuk Dairesi nezdinde 219/2021 numaralı ihale belgeleri için girişimde bulunulduğu, ancak 028/2021 ve 157/2021 numaralı ihalelerde sunulan tekliflerdeki belgelerin doğruluğunu teyit etme hususunda girişimde bulunulmadığı,
  - 028/2021 ve 157/2021 numaralı ihalelerde Komisyonun ihale sürecine ilişkin bir rapor hazırlamadığı, dolayısıyla 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 72 ve 46(1)(İ) maddeleri uyarınca raporlama yükümlülüğünü yerine getirmediği,
- 22.06.2021 tarihli Protokol'e dayandırılan 36,000 mton $\pm$ %5 akaryakıt alımının;
  - Anayasanın "Uluslararası Andlaşmaları Uygun Bulma" başlıklı 90. maddesine istinaden usulüne göre onaylandıktan sonra yürürlüğe konan 3/2017 sayılı Yasaya dayanılarak

yapılması kararlaştırılan 22.06.2021 tarihli Protokolün, bu yasanın verdiği yetkiye dayanılarak yapılması gerekirken, TPIC'ten akaryakıt temin edilmesinin enerji alanında bir proje olmadığı, ulusal mevzuat çerçevesinde yapılan bir ticari işbirliği olmadığı ve her iki ülkenin bilgi ve uzmanlık değişimini ve gelişimini kapsamadığı, bu nedenle bu Yasa'ya ekli cetveldeki Anlaşmanın temel taşı olan 1. ve 3. maddelerindeki amaç ve işbirliği alanlarında verilen yetkilere dayanılarak yapılmadığı cihetle Anayasa'nın 90(3) maddesine aykırı olabileceği,

- 3/2017 sayılı Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma (Onay) Yasası'nın ekli cetveldeki Anlaşmanın "Harcamalar" başlıklı 5. maddesinde tahsis edilen fonlar çerçevesinde işbirliğinin yapılacağı hükme bağlandığı, ancak 22.06.2021 tarihli Protokole dayanılarak temin edilen akaryakıt ödemelerinin Kurum bütçesinin "150-02-02 Enerji için Yakıt Alımı" ödenek kaleminden toplamda 17,738,809.44 USD olarak yapıldığı cihetle fon bağlamında bir ödeme olmadığı ve bu ödemelerin usulüne göre yürürlüğe giren 3/2017 sayılı Onay Yasası'nın 5. madde hükmündeki yetki çerçevesinde gerçekleştirilmediği ve 3/2017 sayılı Onay Yasasına aykırılık teşkil ettiği,
- Elektrik Kurumu Santralinde kullanılacak olan akaryakıtın, alım ihalelerine ilişkin yetkinin 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası ile Maliye İşleriyle görevli Bakanlık adına Merkezi İhale Komisyonuna verildiği, ancak Turkish Petroleum International A.Ş.'den akaryakıt alımının yapılması için akdedilen 22.06.2021 tarihli Protokol ile 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın göz ardı edilerek enerji işleriyle görevli bakanlık adına Elektrik Kurumu Yönetim Kurulu Başkanına verildiği,
- Aksa Enerji Üretim A.Ş.'den:
  - Teknecik Elektrik Santralinde kullanılmak üzere AKSA Enerji Üretim A.Ş.'den nakliye ücreti hariç 445.44 USD/mton ortalama platts+27 USD/mton navlun bedeli üzerinden 5,000±%5 mton akaryakıtın satın alınması yönünde üretilen 12.08.2021 tarihli TB/213/2021 numaralı Yönetim Kurulu kararı uyarınca: 12.08.2021-13.08.2021 tarihlerinde 666.44 mton akaryakıt temininin gerçekleştirildiği, gerçekleşen alıma yönelik toplam 314,852.91 USD olmak üzere 14.09.2021 tarihli Aksa Enerji Üretim A.Ş.'e ait "1894" numaralı faturanın düzenlendiği ve "104895" numaralı harcama belgesiyle 05.10.2021 tarihinde ödemenin gerçekleştirildiği; Yönetim Kurulunun TB/214/2021 numaralı kararı uyarınca: anılan akaryakıt alımının nakliye ücretine ilişkin Vedha Enterprises Ltd.'e ait 614,160 kg akaryakıtı 31.00 TL birim fiyat üzerinden toplamda 19,038.00 TL olan 16.08.2021 tarihli faturaya karşılık "104331" numaralı harcama belgesiyle 27.08.2021 tarihinde Vedha Enterprises Ltd.'e toplam 19,038.00 TL ödemenin gerçekleştirildiği, ayrıca 5228 kg akaryakıt için toplam 6,000.00 TL olmak üzere 12.08.2021 tarihli Egikar Pet. İnş. Nak. Taah. İth. İhr. San ve Tic. Ltd. Şti.'ne ait "EG12021000000003" numaralı faturaların düzenlendiği ve "104746" numaralı harcama belgesiyle 29.09.2021 tarihinde anılan şirkete toplam 4,600.00 TL ödemelerin gerçekleştirildiği, Egikar Pet. İnş. Nak. Taah. İth. İhr. San ve Tic. Ltd. Şti.'ne ait anılan faturadaki birim fiyatın araç başına 2,000.00 TL olarak düzenlenmesinin metrik ton başına 31.00 TL taşımacılık ücreti üzerinden üretilen TB/214/2021 numaralı Yönetim Kurulu kararına ve E.S.(K-I)1268-2021 sayılı Bakanlar Kurulu kararına ters düştüğü, bunun gerekçesinin ise Genel Müdür yetkisi dâhilinde akaryakıtın taşıma hizmetinin yapılabileceği niyetiyle bir girişimde bulunulduğunun aktarıldığı ancak alınan kararlarla bu niyetin devam ettirilmediği, bu bağlamda 01.09.2021 tarihli ilgili Bakanlar Kurulu kararları ve anılan Yönetim Kurulu kararları ile gerçekleştirilen söz konusu akaryakıt temin ve taşınmasının 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası'nın 24. maddesine aykırı olduğu,

- Yönetim Kurulunun 12.08.2021 tarihli TB/215/2021 numaralı kararıyla piyasa fiyatı 5000 ile 7000 Euro arası akaryakıt tahliye pompasının IMO firmasından satın alınması kararlaştırılmasına rağmen konu akaryakıtın Santralin kendi imkanlarıyla tahliye edilmesinin sağlandığı ve bahse konu pompa alımının gerçekleştirilmediği, tahliye işlemi tamamlandıktan sonra ihtiyaç olmayan pompa alımı için Bakanlar Kurulu tarafından 01.09.2021 tarihinde E.S.(K-I)1269-2021 sayılı kararın üretildiği,
- Kara Tankerleriyle temin edilen akaryakıt;
  - Mersin Limanından yüklenerek Transpet Petrolcülük ve Enerji A.Ş tarafından ihraç edilen 80 kara tankeriyle toplamda 2,030.08 mton akaryakıtı karşılık TPIC'e ait 14.08.2021 ve 15.08.2021 tarihli proforma faturaların düzenlendiği ve bu proforma faturalar üzerine Akaryakıt Birimi sorumlusu Sayın Mehmet Coşkun tarafından "Ekte verilen Fuel oil analiz raporuna göre yakıt kalitesi yerel mevzuata uygun olduğu görülmektedir." şeklinde not düşülmek suretiyle 23.08.2021 tarihinde ön izinlerin verildiği, ancak işaret edilen ve ekte verilen ITS Caleb Brett Deniz Survey A.Ş. İskenderun Laboratuvarının 10.08.2021 tarihli analiz raporuna bakıldığında;
    - Rubis Terminalinden 07.08.2021 tarihinde müşteri olarak görülen RHOMAX International AG adına "12672515, 12672512" mühür numaralı alınan numunelerin analiz sonuçları olduğu,
    - Analiz raporunda kullanılan metot ve sonuçların yer aldığı, ancak minimum ve maksimum limit aralığına ise yer verilmediği,dolayısıyla Teknecik Elektrik Santraline Mersin Limanından kara tankerleriyle gelen akaryakıtın Rubis Terminali'yle ve anılan müşteriyle alakalı olmaması sebebiyle temin edilen akaryakıtı ait analiz sonucu olup olmadığı anlaşılacakla birlikte söz konusu analiz sonuçlarında Kurumun teknik şartnamelerinde belirtilen spesifikasyon ve/veya parametrelerin bazı değerlerinde limit aşımı olduğu, ancak tüm bu hususlara bakılmayarak sadece %1 kükürt oranına bakılarak Elektrik Santrallerine ithal edilecek akaryakıtın ön izinlerinin verildiği,
  - Kara tankerleriyle Teknecik Elektrik Santraline 14-15.08.2021 tarihlerinde gelen toplamda 2,030.08 mton akaryakıtı ilişkin İthalatı ve İhracatı (Düzenleme ve Denetim) Tüzüğü'nün Dördüncü Cetvelinin "Ön İzne Tabi Mallar" kısmındaki İ(2) bendine istinaden verilmesi gereken ön izinlerin, akaryakıtın ülkeye girişinden ve Teknecik Elektrik Santraline boşaltıldıktan sonra Akaryakıt Birimi Sorumlusu tarafından 23.08.2021 tarihinde verilmesi sebebiyle geç olarak verildiği,
  - 18/2012 sayılı Çevre Yasası'nın "Hava Kirliliğinin Önlenmesi ile İlgili Yükümlülük ve Sorumluluklar" yan başlıklı 28(6)(B) ve 28(7) maddelerine istinaden Çevre Koruma Dairesinin olumlu görüşü olmadan akaryakıt ürününün ithal edilemeyeceği, depolanıp, muhafaza edilip kullanılmayacağı hükme bağlanmış olmasına rağmen Gümrük ve Rüsumat Dairesinden temin edilen dosyalarda Çevre Koruma Dairesinden alınmış ithal iznine rastlanmadığı,
  - 14.08.2021 tarihinde kara tankerleriyle gelen akaryakıttan R.L. Egemen & Co. Ltd. tarafından alınan "15174-15175" mühür numaralı numunelerin SGS Supervise Gözetleme Etüd Kontrol Servisleri A.Ş. tarafından yapılan analiz sonuçlarını gösteren 21.08.2021 tarihli "0505/21" numaralı rapora göre; su oranının 0.60, kalsiyum değerinin 37, çinko değerinin 19, toplam tortu potansiyeli oranının 0.23, net kalorifik değerinin 40.38, stabilite no:3 ve uyumluluğu no:4 olarak tespit edildiği, bu nedenle ihalelerde teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olarak TPIC firmasından akaryakıtın temin edilmesi yönündeki 12.08.2021 tarihli TB/216/2021 numaralı Yönetim Kurulu

kararına aykırı olarak limit değerlerinin üzerinde akaryakıt teminin sağlandığı, böylece temin edilen akaryakıtın teknik şartnamelerde belirlenen parametrelerin limit değerlerine uygun olmaması durumu hâsıl olduğundan Kurumun uğrayabileceği zarar ziyanın karşılanması yönünde Yönetim Kurulu tarafından üretilen herhangi bir karar olmadığı ve herhangi bir akit ve/veya protokol yapılmadığı cihetle hukuki zeminin oluşturulmadığı,

- 21.08.2021 tarihli analiz raporuna göre akaryakıtın limit değerlerine uygun olmaması durumunun hâsıl olduğu ortadayken, Bakanlar Kurulu tarafından "... ihalelerde teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olarak, TPIC firmasından akaryakıtın temin edilmesi ..." yönünde E.S.(K-1)1267-2021 sayılı kararın akaryakıtın temin edilmesinden on beş gün sonra 01.09.2021 tarihinde geç olarak üretildiği, ancak bu durumda oluşacak zarar ziyanı kapsayacak hukuki zeminin ise karara bağlanmadığı,
- Agvanis Gemisiyle ağustos ayında temin edilen akaryakıtın;
  - Temin ve taşınmasına yönelik üretilen E.S.(K-1)1009-2021 ve E.S.(K-1)1104-2021 sayılı Bakanlar Kurulu kararlarında "...ihalelerde teknik şartnamelerde belirtilen parametrelerin limit değerlerine uygun olarak..." temin edilmesi hüküm altına alınmasına rağmen, R.L. Egemen&Co. Ltd. tarafından alınan "15171-15172" ,"7228-7229" mühür numaralı numunelerin SGS Supervise Gözetleme Etüd Kontrol Servisleri A.Ş. tarafından yapılan analiz sonuçlarını gösteren;
    - 21.08.2021 tarihli "0504/21" numaralı rapora göre; su oranının 0.70, kalsiyum değerinin 36, çinko değerinin 19, toplam tortu potansiyeli oranının 0.23, net kalorifik değerinin 40.34, stabilitenin no:3 ve uyumluluğun no:4 olarak tespit edildiği,
    - 29.08.2021 tarihli "0529/21" numaralı rapora göre; su oranının 0.90, kalsiyum değerinin 40, çinko değerinin 20, toplam tortu potansiyel oranının 0.22, net kalorifik değerinin 40.26, stabilitenin no:3 ve uyumluluğun no:4 olarak tespit edildiği
- dolayısıyla, teknik şartnamelerde belirlenen limit değerlerine uygun olmayan toplamda 24,598.391 mton akaryakıtın anılan kararlara aykırı olarak TPIC`den temin edildiği,
- Bakanlar Kurulunun E.S.(K-1)1009-2021 ve E.S.(K-1)1104-2021 sayılı kararları göz önünde bulundurulduğunda teminin TPIC Ltd.'den, taşımanın ise Gizde İletişim Ltd.'den sağlanması hususlarına binaen Gizde İletişim Ltd. ile 17.08.2021 tarihli "Akaryakıt Taşıma Sözleşmesi"nin Yönetim Kurulu tarafından yetkili kılınan Kurum Müdürü Sayın Gürcan Erdoğan tarafından imzalandığı, ancak akaryakıtın teminine yönelik TPIC ile akit ve/veya protokol yapılması için Yönetim Kurulunun yetkilendirme kararı olmadığı ve herhangi bir akit ve/veya protokol yapılmadığı cihetle alınan akaryakıtın kararlarda belirtilen teknik şartnamelerde belirlenen parametrelerin limit değerlerine uygun olmaması durumunun hâsıl olması sebebiyle Kurumun uğrayabileceği zarar ziyanın karşılanması yönünde hukuki zemin oluşturulmadığı,
- Dört Yol Limanından Agvanis Gemisiyle, Transpet Petrolcülük ve Enerji A.Ş. tarafından ihraç edilen toplamda 24,598.391 mton akaryakıtı karşılık;
  - TPIC A.Ş.'ye akaryakıt temini için taşıma bedeli hariç toplam 10,814,805.38 USD ödemenin "150-02-02 enerji için yakıt alımı" ödenek kaleminden yapıldığı,
  - Gizde İletişim Ltd'ye 12,298.88 mton akaryakıt taşımacılığı için 25.90 USD birim fiyat üzerinden 318,540.99 USD avans ödemesinin "150-02-02 enerji için yakıt alımı" ödenek kaleminden yapıldığı,
- Kara Tankerleriyle ve Agvanis Gemisiyle ağustos ayında temin edilen akaryakıtın;
  - Kurum Müdürü Sayın Gürcan Erdoğan tarafından ağustos ayında Agvanis gemisiyle ve kara tankerleriyle temin edilen spesifikasyon değerlerine uygun olmayan akaryakıt için toplamda 237,596.14 USD kesinti yapılacağına ilişkin 22.10.2021 tarihli yazıyla TPIC Yönetim

Kurulu Başkanına bildirilmesi üzerine 951,078.93 USD ödmeden 237,596.14 USD kesinti yapıldığı ve geriye kalan toplam 713,482.79 USD ödemenin “150-02-02 enerji için yakıt alımı” ödenek kaleminden gerçekleştirildiği, ancak Kurum Yönetim Kurulu tarafından söz konusu kesintiyle ilgili bir karar üretilmediği, ilgili akaryakıtın bir sözleşme ve/veya protokol olmaksızın temin edilmesinden dolayı ceza kesintisi yapılmasının herhangi bir hukuki zemini olmamasına karşın 321/2020, 012/2021, 028/2021 ve 157/2021 numaralı akaryakıt ihaleleri teknik şartnamelerinin 12. maddesinde ve TPIC ile en son akdedilen 22.06.2021 tarihli Protokolde belirtilen “Kalite Ayarlaması” adı altında kesinti cezası uygulanması hükmü doğrultusunda yapıldığı, temin edilen akaryakıtın analiz sonuçlarında stabilite ve uyumluluğun da limit değerlerine uygun olmamasına rağmen teknik şartnamelerde ve 22.06.2021 tarihli Protokolde bu değerlerin üzerinden ceza kesintisi uygulanması yönünde hükmün yer almadığı, dolayısıyla yapılan bu kesintiye stabilite ve uyumluluğun dâhil edilemediği tespit edilmiştir.

Yukarıdaki tespitlerde yer alan Elektrik Kurumu akaryakıt temin ve taşıma ihaleleri teknik şartnamelerinde belirlenen limit değerlerine uygun olmayan akaryakıtın kullanımından kaynaklı Teknecik Elektrik Santralinde meydana gelen arıza veya hasarın olup olmadığının üretici firma tarafından araştırıldığı ve henüz bu araştırmanın neticelendirilmediği denetim sürecinde elde edilen bilgiler arasındadır.

Ayrıca, 264/2021 sıra numaralı ihale ile akaryakıt alımına yönelik yeni süreçlerin başlatılması sebebiyle bu ihale süreçleri ve gerçekleştirilen fiili akaryakıt alımları hakkında elde edilecek bilgi ve belgeler ışığında denetim gerçekleştirilerek raporlanacaktır.

Bu bağlamda, rapora konu olan akaryakıt temin ve taşıma ihaleleri kapsamında alınan kararların çelişkili olarak değiştirilmesi, akaryakıt ihale süreçlerinin uzatılması, yasaya uygun olmayan ihale iptalleri sebebiyle ihale süreçlerinde yaklaşık dokuz ay boyunca ihalelerin bağlanamaması zaman kaybına sebep olmakla birlikte, özelden ihaleye katılacak firmalar üzerinde genelde ise kamuoyunda güvensizlik oluşturulduğu ve rekabet ortamının zedelendiğini ve akaryakıt alımlarının mevzuata aykırı olarak gerçekleştirilerek ihale süreçlerinin Devlet ciddiyetinden uzak olarak yönetildiğini göstermekte, oysa tüm bu sirayet eden olgular değerlendirildiğinde hukuk devletinin gereği olarak yürürlüğe konulan hukuk kuralları uygulansaydı ve/veya uygulanması sağlansaydı bahse konu akaryakıt taşıma ve teminlerin hukuka uygun sonuçlandırılacağı ve/veya hukuka uygun işlem yapılabileceğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, raporda ayrıntılı şekilde izah edilen akaryakıt temin ve taşınmasının, 20/2016 sayılı Kamu İhale Yasası göz ardı edilerek ihalesiz, mevzuata aykırı şekilde TPIC ile protokol yapılarak ve sözleşme ve/veya protokol yapılmayarak sağlanması hususlarındaki tespitler ile raporda yer alan diğer tespitlerin ve bunlara ilaveten değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 4. ve 26. maddelerine istinaden talep edilen bilgi ve belgeleri vermeyen Merkezi İhale Komisyonu Başkanı hakkında mevzuat bağlamında değerlendirilmek üzere KKTC Hukuk Dairesine havale edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Selin ALTINOĞLU
Denetçi

Elif BİRYILMAZ
Denetçi

Ece ÇELİKDAL ALAS
Uzman Denetçi

Tablo: 11.09.2019 Tarihli Akaryakıt Temini ve Taşıma Sözleşmesine Atfen Gerçekleştirilen Uygulamalar

Konu	Tarih/ Vade	Yönetim Kurulu/MİK Kararı	Açıklama
218/2019 numaralı ihalenin neticelendirilmesi kararı	20.08.2019	MİK 355/2019	230,000 mton akaryakıt (fuel oil) temini ve taşınması, ihaleyi kazanan firma Mors Ltd., kabul edilen fiyat USD PLATTS + 38.80 PRIM M/TON, marka SET, menşei <u>Almanya</u> ve teslimat süresi Teknik Şartnamenin 3. maddesinde belirtilen sürelerdir.
Akaryakıt Temini ve Taşıma Sözleşmesi	11.09.2019 11.09.2020		Mors Ltd'ten PLATTS+38.80 USD/mton birim fiyatla %1 kükürt içerikli 230 bin m/ton akaryakıt temin edilmesi
Kati teminat mektubu	11.09.2019 10.10.2020		230 bin m/ton Akaryakıt Temini ve Taşıma Sözleşmesi ile ilgili 31-911-3216571 numaralı 1,000,000.00 USD'lık kati teminat mektubu
11.09.2019 tarihli Sözleşme süresinin uzatılması kararı	09.07.2020	SG/73/2020	Pandemi dolayısıyla 230 bin m/ton'dan 48.603 m/ton'luk yakıtın temin edilememesi sebebiyle bu miktarın alınımın sağlanabilmesi için sözleşme süresinin 4 ay uzatılması
Kati teminat mektubu süresinin uzatılması	10.10.2020 10.02.2021		06.08.2020 tarih ve 664/20/TA sayılı Limasol Türk Kooperatif Bankası Ltd. yazısında 31-911-3216571 numaralı teminat mektubunun geçerlilik süresinin 10.02.2021 tarihine kadar uzatılması
Sözleşme uzatılması	07.09.2020 10.01.2021	SG/73/2020	11.09.2019 tarihli sözleşmeye not düşülüp imzalanarak süre uzatımı gerçekleştirilmiştir.
Yeni açılan ihale sonuçlanana kadar yakıt ihtiyacının mevcut firmadan karşılanması ile ilgili karar	07.12.2020	SG/243/2020	05.12.2020 tarihinde 230 bin m/ton'luk akaryakıt alımı tamamlanmıştır. 01.12.2020 tarihinde açılan yeni akaryakıt ihalesi sözleşmesi imzalanıncaya kadar Kurumun ihtiyacı olan yakıtın temini için 11.09.2019 tarihli sözleşmenin 17. maddesine istinaden aynı firmadan aynı koşullarda ve aynı fiyattan akaryakıt alımına devam edilmesi ve kesin teminat süresinin Mart 2021 hitamına kadar uzatılması
Ek sözleşmenin imzalanması	09.12.2020	SG/243/2020	230 bin m/ton'luk akaryakıt alımına ek 36 bin m/ton'luk akaryakıt alımı için imzalan ek sözleşme.
Kati teminat mektubu süresinin uzatılması	10.02.2021 30.03.2021		11.12.2020 tarih ve 1139/20/TA sayılı Limasol Türk Kooperatif Bankası Ltd. yazısında 31-911-3216571 numaralı teminat mektubunun geçerlilik süresinin 30.03.2021 tarihine kadar uzatılması
Fazla gelen yakıtın alınması kararı	04.02.2021	TB/30/2021	11.09.2019 tarihli sözleşmenin 17. maddesine istinaden imzalanan ek sözleşme kapsamında son parti mal teslimatında teslim edilmesi gereken miktar 9,753.656 m/ton olup teslim aşamasında gemide toplam 11,984.121 m/ton akaryakıt bulunduğundan fazlalık olan 2,230.465 m/ton aynı vasıftaki yakıtı 38.8 USD/mton birim fiyat yerine 33 USD/mton birim fiyattan vermeyi kabul ettiğini yazılı olarak bildirildiğinden bu miktarın aynı firmadan 33 USD/mton birim fiyattan alınması